

DIVINA FAVENTE CLEMENTIA
**JUS ULTIMI
GENTIS SUÆ,**

*Das Recht des letzten Stamm-
Salters,*

**PUBLICA DISSERTATIONE
SUB MODERAMINE**

**DN. SAMUELIS FRIDERICI
WILLENBERG,**

**J. U. D. EJUSD. AC HISTOR. PROF. PUBL.
ET ATHENÆI GEDAN. INSPECTORIS**

***IN AUDITORIO ATHENÆI
MAXIMO***

A. P. C. N. MDCCXXIII. D. XXX. APRILIS

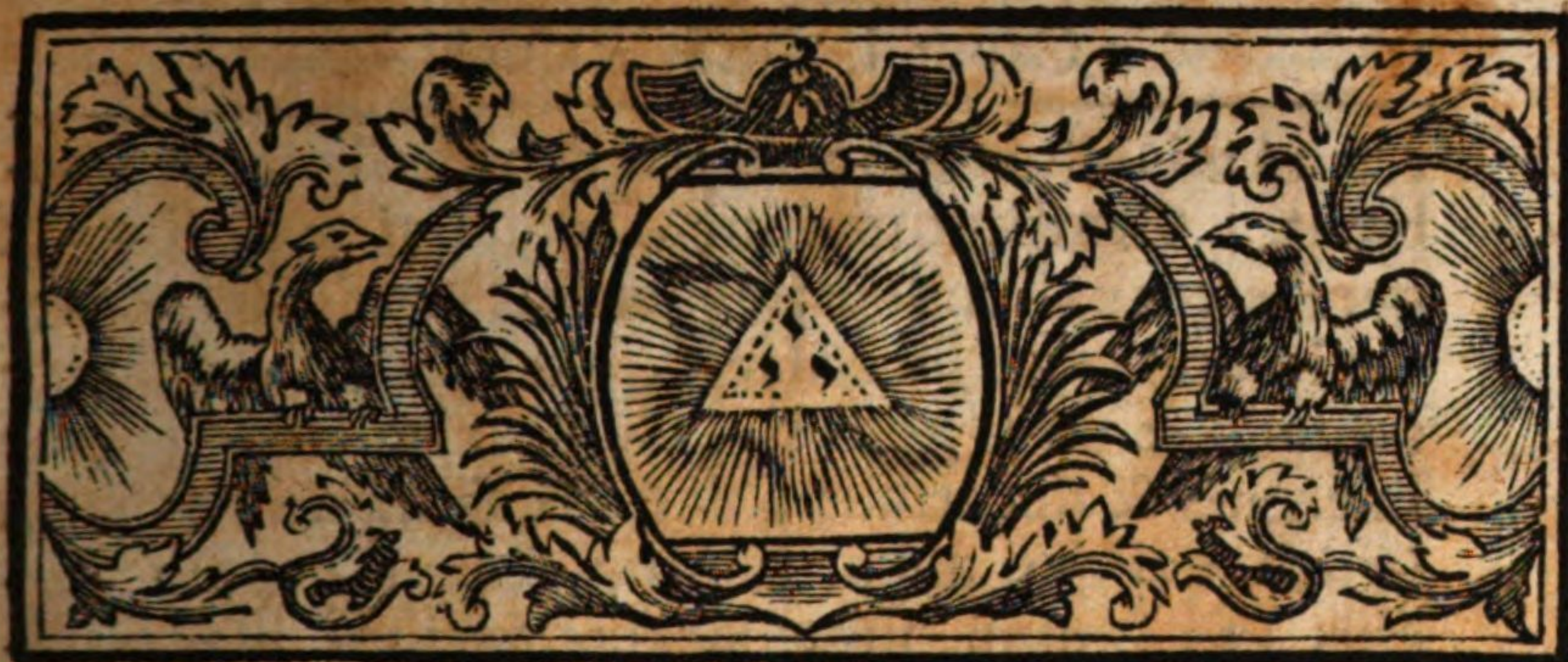
ERUDITORUM EXAMINI SUBMITTIT

**CAROL. ERNESTUS GRODDECK,
GEDANENSIS.**

***GEDANI, TYPIS THOMÆ JOHANNIS SCHREIBERI,
SENATUS AC ATHENÆI TYPOGRAPHI.***

ET
PATRIÆ.

Q. D. B. V.

DE

JURE ULTIMI GENTIS SUÆ.

C A P U T I.

Describens Ultimum Gentis suæ.

I.

Primogenituræ prærogativa, quæ antiquissima est, & jam tempore Patriarcharum, qui ante Moſen vixerunt, variis occaſionibus obſervata *Genef. XXV. 32. XXVII. 16. ſeqq. XLVIII. 18.* vid. Budd. in *Hiſt. Eccleſ. V. T. T. I. Per. 1. Sect. 1. §. 26. p. 132.* Heidegg.

Primogenitura antiquitas ad gentium conſervationem introducta.

in *Hiſt. Sacra Patriarch. T. 1. Exerc. 1. §. 18.* ſucceſſu temporis velut medium adhibita fuit, quo Gentes illuſtriores in ſtatu florente conſervarentur, & caveretur, ne, inter plures liberos, diſtractâ bonorum patris ſubſtantiâ quilibet eorum minus, quam requireba-

A

tur

tur ad sui sustentationem pro gentis dignitate, haberet. Constitutum hinc, ut, qui masculus, & per sortem nascendi primogenitus patris factus, solus in bona ejus succederet, exclusis ab hereditate secundo & ultra genitis. Cum expediat præcipue in regnis & ducatibus, ut indivisa maneant; cum in illa quoque unus tantum Rex à populo electus sit, unum successorem tantum ille relinquere tenetur, qui indivisis viribus potens satis & validus existat, ut potentiorum ausis resistere possit. Ideo vero primogenito præ natis post eum prærogativa conceditur, quod statim à felicitate nascendi jus ipsi ad regnum quæsitum sit, quod deinceps à secundo genitis ipsi auferri non potest. Ne tamen hi ab omni hereditate patris exclusi sint, & ad famelicam vitam, contra gentis dignitatem, adigantur, certa illis ex bonis regni assignatur portio, ut dignè vitam trahere possint, quæ portio *Appanagium*, & ipsi tales Principes *Appanagiati* appellantur. Quæ cæterum inter liberos ejusdem parentis hoc casu occurrit inæqualitas, rependitur publica in civitatem, ex observata primogenitura, redundante utilitate.

*Causa cur
integra fa-
milie inte-
reant.*

II. Laudanda hæc pro conservatione gentis prudentia est. Id tamen, quod legitur apud Lucanum lib. 2. *Belli Civil.*

*Sive nihil positum est, sed fors incerta vagatur,
Fertque refertque vices, & habent mortalia casum.
Sit subitum quodcumque paras*

decursum quoque & instabilem rotam quorumcunque stemmaturum indicat, ut, quæ modo in sublimi & alto conspiciebantur loco, mox depressa & in

in tumultu jaceant. Pastor. ab Hirtenberg *in Alea Mundi cap. 9. seqq.* Sunt præter Deum, qui ut integris Rebus publicis fatales periodos posuit *Daniel. IV. 14. V. 21.* ita & generibus ac familiis inter homines, causæ quoque naturales, à quibus florentissimis stirpibus fata accelerantur. Bella, vitia gentis in casum dare possunt familiam, & quæ, interitum suum in propinquo esse, persuadere sibi non poterat, ejus brevi tempore miserandum conspicitur funus. Quod credere jubet exemplum Marchionum Anhaltinorum, qui, de familiæ augmentatione & ditionum tenuitate querelas intonantes, omnes præpropera morte intra biennium ex hujus vitæ statione vocabantur. *Becman. in der Histor. des Fürstenthums Anhalt P. 5. lib. 1. cap. 6. §. 7.* Tunc istud Ovidii *lib. 5. Tristium* erit illis applicandum:

Nos quoque floruimus : sed flos fuit ille caducus

Flammaque de stipula nostra brevisque fuit.

aliis sola eorum memoria post illos reliqua erit, quod nempe fuerint quondam, quos Orbis longo ordine vidit, sed qui jam sibi ipsis & aliis facti sunt caducitatis & inconstantiae argumentum.

III. Si ad suum exitium nondum Gens aliqua devenit, in unico tamen tantum adhuc superest, *Preliminaria de quodam,* num ea sit per ipsum constituta, & ad postereros ex eo descendentes transitura, nunc dubitari potest, non indignæ considerationis est, num tali Ultimo tribui quoque possint quædam jura, quæ in eo extra hanc sortem posito locum non inventura essent. De Juribus, quæ Primogenito specialia sunt, *Tiraquellus, Molina, Saa, Reyher, Goldastus, Buxhornius & alii* laudanda opera egerunt,

fed de juribus, quæ sunt Ultimi Gentis suæ, ex instituto & certo ordine, quantum meminimus, hætenus nemo. Existimavimus itaque, non omnem nos operam lufuros esse, si jura illa evoluta hoc loco in forma Disputationis exhiberemus. Ut vero generum & familiarum, quoad dignitatis & conditionis statum, est differentia, ita sine monito quolibet facile judicare poterit, in alio Ultimo Gentis suæ occurrere majora, in alio minora jura considerata.

*Voce Gens
aliquando
populus s.
natio.*

IV. Duo in Rubro nostro reperiuntur termini, *Gentis & Ultimi*, qui, ne in tractatione deinceps impedimento sint, prius, quo sensu hic accipi debeant, explicandum erit. Voce GENS aliquando populus vel natio denotatur. Sic Tacitus in *Julii Agricolaæ vita* n. 12. *nec aliud adversus validissimas gentes pro nobis utilius.* De ortu Populi Romani Juvenalis *Satyr. 8.* *Et tamen, inquit, ut longè repetas, longeque revolvās nomen, ab infami GENTEM deducis asylo.* In hoc sensu etiam alii bonæ latinitatis autores utuntur isto vocabulo, vid. Dlugoff. *Hist. Pol. Lib. 2. p. 105.* Piasec. *Chron. p. 55. & p. 70.* Novimus tamen etiam, Gentium nomine Gentiles dēi denotari, quo sensu sæpe in scriptis Patrum & *Psalmo CXVII. Laudate Jehovaham omnes Gentes* adhibitum legitur, eodemque aliquoties repetitum extat ad *Rom. XI. 9. seqq.*

*Ea etiam
familiam
strictè si-
gnificat.
Latè totum
aliquod ge-*

V. Adhuc plures significationes dicta vox habet. Strictè significat familiam, lineam, domum alicujus *L. 195. §. 2. in f. ff. de V. S.* & ad eam, qui de certa aliqua familia sunt, referuntur. Relata ad cognationem in latiore sensu comprehendit omnes,

nes, qui ex ejusdem progenitoris sanguine proficiuntur, ac referri possunt ad totum Genus. Spener *in Oper. Herald. Part. Special. L. 2. c. 1. §. 1.* Hoc sensu *Gens* in stirpes dividitur, variasque familias complectitur, quæ cognominibus à se invicem secernuntur. Hinc de Gente Domitia Sveton *in Nerone cap. 1.* dicit: ex ea duas familias claruisse, Calvinorum & Ænobarborum, & de Gente Julia: à Venere Julii, cujus gentis est familia nostra scil. Cæsarium, *in vita Cæsar. cap. 6.* Fieri inde solet, quod, qui ex eadem Familia prodeunt, *Agnati*, & qui ex eadem Gente, *Gentiles* dicantur. Huber. *Præl. In-* *Gentis sy-*
stit. tit. de Legit. Agnat. tut. §. 2. Convenit autem in *nonyma.*
hoc generali sensu cum voce *Gens* vox *Stemma* ein *Geschlechts Stamm* Gvilielm. Cave *Scriptor. Hist. Ec-*
cles. liter. P. I. p. 1. Spener. *Syllog. Geneal. Hist. pag.*
420. Unde Sveton. *in Galba cap. 2.* Imperator *Stemma*
in atrio proposuit, quo paternam originem ad Jovem:
maternam, ad Pasiphaen Minois uxorem referret. Stem-
ma nempe ejusmodi repræsentat universam stir-
pem, à primo autore per imagines, ut quisque ex
illo satus erat. Convenit etiam cum nostra voce
vox *Genus* ein *Geschlecht.* Nam ita apud Ovidium
Metamorph. 13. Nam genus & proavos & quæ non feci-
mus ipsi & Boetium de Consolat. Philosoph. Quid genus &
proavos strepitis. Quamvis vero non minus in stri-
ctiore quam latiore sensu nomen *Gens* rectè adhi-
beri possit, magis tamen rei nostræ latior acceptio
convenit, cum per *Ultimum Gentis* non eum, qui
talis est alicujus familiæ vel lineæ, sed eum, qui est
ex toto stemmate ac genere talis, exhibere velimus.
Interim in synonymicis terminis licebit nobis esse
faci-

faciles, & ad totam gentem indicandam, uti quoque vocibus familia, stirps, domus & similibus.

*Quo sensu
hic Ultimus
non deniat.*

VI. Per *Ultimum* non eum intelligimus, qui ex juris alicujus dispositione in ultimo gradu admissionis ad successionem defuncti deprehenditur, post eum alius non amplius successionis capax est, quamvis de eadem cognatione, sed in ulteriore gradu sit §. 5. *J. de Success. Cognat. l. F. 8. §. 1. Gail. 2. O. 150. n. 1.* Nec, ut dictum, Ultimus nobis hic est, qui quidem alicujus rami vel lineæ est ultimus, sed ex ejus gente adhuc alii, in alia linea, supersunt. Ita cum morte Casimiri M. Regis Poloniae linea quidem regalis Gentis Piastæ extincta, & is Ultimus ejus fuit, qui ex quatuor uxoribus nullum masculum heredem relinquebat Pastor. *Flor. Polon. L. 2. c. 20. pr. Grandenberg im Europ. Herold p. 2. p. 305.* non tamen is Ultimus totius Gentis Piastæ erat, sed ea adhuc duravit in linea Ducali Lignicensi in Silesia. Hæc demum & tota illa gens habuit Ultimum Ducem Georgium Wilhelmum, qui morte sua præmatura 1675. clausit omnem Gentem Piasteam. Spener. *Sylog. Geneal. Hist. p. 487. seq.* Plura eorum ultimorum, qui lineam tantum, non ipsam gentem, terminarunt, exempla legi possunt apud eundem *c. Tr. p. 183. 366. 510. 810. 887.*

*Quo sensu
Ultimus
accipia-
tur?*

VII. Ut voce *Primus* denotatur ille, qui omnes antecedit Grot. *de Jure B. & P. L. 2. c. 16. §. 19.* ita hic per *Ultimum* eum intelligere, quem nemo alius sequitur, nihil obstabit. Potest autem Ultimus Gentis suæ dici vel ille, qui adhuc viventibus aliis de gente, vel ratione ætatis, vel ordinis succedendi, aut alia de causa, pro tali æstimatur, sed cu-

cujus jura adhuc in spe consistunt, aliquando vero existere possunt; vel pro tali, qui nunc revera solus ex gente superest, & in quem jam actu antecessorum jura devoluta, aliaque adhuc ut Ultimus Gentis consequi potest. Ad hunc potissimum in sequentibus respiciendum erit.

VIII Cum autem à natura viri sunt potiores *Non à mat-* partes in familia, & maritus quoque caput ejus fit, *tre sed pa-* non à matre sed patre ducendum stemma, & pater *tre* gens fater ejus dicendus & agnoscendus erit. Feltman. *deducenda,* *ad L. 19. ff. de Statu homin. Mev. Consil. 81. n. 14.* Quod, quia tantum masculi in suis familiis valent, perque eos in suo splendore illæ conservantur, masculis etiam eam prærogativam conciliare solet, ut præ fœminis magis diligantur. Klock. *Tom. 3. Consil. 82. n. 560.* Licet vero Romanis non insolitum fuerit, matres & avias ostentationis gratia, nominare & de earum genere gloriari, ut de Cæsare apud Svetonium *cap. 6.* legitur: *Amitæ meæ maternum genus ab Regibus ortum, paternum cum Diis immortalibus conjunctum est. Nam ab Anco Marcio Marcii sunt Reges, quo nomine fuit mater; à Venere Julii, cujus gentis familia & nostra. Est ergo in genere & sanctitas Regum, qui plurimum inter homines pollent, & ceremonia deorum, quorum ipsi in potestate sunt reges &c.* haut tamen credendum est, à materno genere eos deducere voluisse familiam, quia uxor in viri domum, auspicia & familiam transeat, & inde natales suos amittebat, & alios à digniore viro acquirebat. conf. Gundling. *Diss. An nobilitet venter cap. 3.*

IX. Non tamen hic Ultimum ex quacunque *Supponitur* familia in scenam producere animus nobis est, et- *U. G. in di-* gnitate

*constituta,
quæ virtu-
osis actio-
nibus ac-
quisita.*

*Et publica
Principis
collatione.*

si sit ea antiqua, vulgaris tamen, & cujus genealogia notari non solet Klock. *Tom. 3. Consil. 101. n. 103.* sed ex tali gente, quæ dignitate splendet, quæ à plebejis secernitur. Accessit talis dignitas ei à quorundam majorum præclaris meritis, quibus gentem suam illustrarunt. Sicut enim quædam res à sua bonitate prævalent aliis & magis æstimantur, ita & præclaræ hominum actiones, quibus iudicio aliorum hominum honor & dignitas tribuitur *L. pen. §. 1. & 2. ff. de Extraord. cognat.* Tametsi vero hæc dignitas privata tantum sit, fundamentum tamen est, & ad id facit, ut deinde tali homini etiam publica dignitas conferatur, quod fit, quando ad publica munera administranda evehitur. Hæc dignitas autem major est, quam illa privata. Quanto enim dignius est civibus toti Reipublicæ, aut quoque extraneis populis publico officio suo prodesse, quam singulis tantum & paucis, tanto major est etiam honor ab eo proveniens, quam qui venit à privato virtutis exercitio. Præter eam dignitatem majorum à muneribus publicis, de qua participant qui ex gente eorum sunt, obvenire illis etiam potest aliqua, si ex gratia Principis majoribus eorum donatum fuerit nobilitatis aut majoris eminentiæ decus, idque peculiaribus privilegiis ac insignibus locupletatum de Cocceji *Diff. de Potest. Stat. Imperii circa dignit. cap. 1.* In Principis enim potestate est, dignitates benè meritis cum diversis gradibus conferre, tum ut sint meritorum suorum in Rempublicam præmia, tum ne illorum par sit æstimatio cum illis, qui nihil pro Republica meruerunt. Conf. Matth. Stephani *Tr. de Nobilitate Civili.*

X. Semel Genti parta dignitas continuatur *In posteris legitime natis continuatur gentis dignitas.*
 in posteris ex legitimo matrimonio progenitis. Stylum omnibus seculis & toto Orbe receptum abnegaret, qui discrimen inter legitimos & naturales liberos tollere, & hos æquo jure cum illis aestimare vellet, etiamsi Regum aut Principum nothi fuerint, quia inter horum uxores & pellices perpetuum discrimen manet. Unde ex generali usu observari videmus, quod illegitimè natis liberis non concedantur gentilitia insignia, juxta illud Germanorum:

**Das ehrlich und freygebohrne Kind
 Behält seines Vaters Heerschild. h. e. sein Lehn
 und seine Zeichen.**

*Illegitimè
 nati non
 sunt de
 gente.*

aut si fortè ex quarundam regionum constitutionibus illis patris & gentis insignia permittuntur, linea tamen quadam per intermedium scuti, à sinistro latere ducta, quam *Barram* vocant, à legitimè natis distinguuntur, ut denotetur, gestantem hæc arma non ex legitimo & dextro, sed ex prohibito coitu natum esse *Limn. in Jure publ. Lib. 6. cap. 6. n. 16. Oldenburger. in Limn. Enucl. L. 2. c. 32. n. 7.* Quæ alia jura ratione legitimæ nativitatis competunt, videbis negata esse illegitimis, ut talibus, qui de aliqua gente non esse censentur, apud J. S. Strykium *Dissert. de Liberis naturalibus Regum & Princip. cap. 2. & 3.* Ex quibus facile concludendum, de Ultimo, qui natus est patri ex fœmina, quam non dignatus est justo conjugio ac fide conjugali, nos hic non acturos esse, cum talis potius ad contemptum totius gentis pateat.

XI. Referrine vero ad legitimè natos potest *Mater filii Ultimus, um adulte-*
 B

*rinum ap-
pellans ei
non præju-
dicat.*

Ultimus, quem mater non ex marito suo, sed ex alterius adulterino concubitu conceptum esse dixit? affirmanda quæstio est, quia mater hac asseveratione ad propriam turpitudinem provocat, & erga partum odium profitetur, cui vult, cum ipsius, & descendendum ex eo, præjudicio perpetuam inurere maculam, quæ in re matri fides non habetur *L. 29. §. 1. ff. de Probat. Mascard. de Probat.*

*Licet ipsa
de adulte-
rio convi-
ctæ.*

Concl. 1021. n. 17. seq. Quod adeo verum, ut pro partus legitima nativitate adhuc præsumatur, licet mater de adulterio fuerit convicta, quia, ut ut mater adultera, filius tamen ex patris concubitu esse potest, pro partu vero præsumendum, quod est ei favorabilius *L. 11. §. 9. ff. ad L. Jul. de adult. Gail. 2. O. 97. n. 7. seqq. J. Sam. Stryk. Dissert. de Allegat. propr. turpitud. cap. 2. n. 42. seqq.* Hinc stultum fuisse illius Regis filium, qui, nimis credulus, matri asserenti: unum liberorum ex Rege procreatum non fuisse, fidem adhibuit, & conscientia motus regno se abstinuit, ait Menoch. *Lib. 6. Præsumpt. 53. n. 9.* & addit: *Non certè nostræ ætatis Princeps aliquis tantæ insanie esset, ut hac de causa principatu se & posterum privaret, sed potius cum Julio Cæsare diceret: si violandum est Jus, regnandi causa violandum est.*

*Adoptivi
non sunt
de gente
adoptantis.*

XVI. Adoptivos liberos ad alicujus gentem non pertinere, inde satis evidens est, quod de alieno sanguine sint. Dubitari quidem de adoptato ab ascendente, ut avo materno, potest, annon ad gentem adoptantis referri debeat, quia plena adoptio, qualis hæc est, operatur, ut adoptatus transeat in potestatem & familiam adoptantis *§. 11. 7. L. 2. §. f. L. 15. pr. ff. de Adopt.* Et præterea exempla sunt, per

per adoptionem quosdam ad regnorum successionem pervenisse, ut Erici Pomeraniæ Ducis, qui à Margaretha, Daniæ, Sveciæ & Norvegiæ Regina adoptatus, & successor ejus constitutus Cranz. *lib. 8. Daniæ c. 1. Pontan. Rer. Danic. Lib. 9. p. 521.* Verum licet adoptioni tali effectum successionis & familiæ, inde & nobilitatem ac Gentilitiorum insignium jura largiri possit Princeps, familia tamen & stemma per eam impetrari nequit, quia hæc sanguinis sunt, quem & veram cognationem Princeps civili modo conferre non valet *arg. L. 8. ff. de R. J. L. 23. ff. de Adopt. §. ult. J. de Legit. agnat. tutela æquè ac quidem uxor frui potest mariti sui nomine, non tamen sanguinis ac gentis ejus particeps fieri. Hinc dependet, quod uxor mea filii à me adoptati mater non sit, nec mater mea illi aviæ loco d. L. 23. Nec filiorum aut liberorum nomine venit filius adoptatus, quando liberos naturaliter susceptos subiecta materia exigit L. 51. §. fin. ff. de Leg. 2. L. 76. ff. de Cond. & Demonstr. nec hodie filius ex plena adoptione nobilitatem consequitur, nec jus succedendi in bona feudalibus 2. F. 26. §. Adoptivi. Struv. *Synt. Jur. feud. cap. 9. aph. 3. n. 5. & Synt. Jur. Civ. Exerc. 3. th. 65. Feltman. Comm. ad ff. ad L. 1. n. 5. L. 23. n. 4. & 5. ff. de Adopt.**

XIII. De Pseudo gentilibus magis res est ex- *Maximè à* pedita, quod de gente alicujus revera non sint. *gente ex-* Per pseudo gentilem hic eum intelligimus, qui, *cluduntur* post mortem Ultimi ex gente, se illum esse, nec *pseudo* se decessisse aut in acie periisse, ut vulgo creditum, *gentiles.* mentitur. Vidit Lusitania Pseudo Sebastianum, qui vero Regi Sebastiano, in bello Africano occiso,

statura, lineamentis, sermone & aliis externis signis similis videbatur, & proinde, ut verus Rex, qui adhuc viveret, regnum repetebat. Ludolph. **in der allgemeinen Schau-Bühne der Welt** Tom. 1. lib. 1. cap. 7. In Russia duo successivè pseudo Demetrii apparuerunt, se Demetrium, Czarii Johannis Basilii natu minorem filium, à Borissio revera trucidatum, mentientes, ut Russia, Polonorum ope adjuti, potirentur vid. Kobiercieckus *in Histor. Vladislai* L. 2. & 3. l. 5. p. 315. l. 7. pag. 470. seqq. Dn. D. Lengnich **Geschichte der Preuß. Lande** P. 4. p. 353. seq. p. 366. P. 5. p. 27. seq. Ita quoque Anglia, tempore Rosarum, pseudo talibus regni æmulis molestata. Lambertus enim Simnellus, Organici filius, Eduardum Comitem de Warwick præsentabat, & ex ejus persona regni successionem affectabat. Deinde Petrus Perkin, cognominatus Warbeck, baptizati Judæi filius, personam Richardi, filii natu minoris Eduardi IV, simulabat, & maximè in Hibernia recipiebatur. Verulam *in Historia Regni Regis Henrici VII.* p. 1009. seqq. & p. 1060. seqq. Impostura hæc quid de gente dare posset pseudo tali ultimo, quæ ad crimen falsi spectat, magis sua pœna plectendum L. 23. ff. ad L. Corn. de fals. L. 36. §. 6. ff. de Pœn. quam quod jurium gentis impostorem participem redderet. Unde & suas pœnas pseudo Demetrii subierunt, quorum alter cognitus à Russis trucidatus; alter ad Tartaros fugiens vita exutus. Lambertus in Anglia à legitimo Rege Henrico VII. ad fordes culinæ damnatus, Perkin autem cruci affixus fuit.

XIV. Aliquando is, qui de gente esse dicitur, *Si is, qui ill.*
 diu absens fuit, de cuius vita vel morte nihil certi *G. esset, diu*
 constat, prius tamen, quam vita probata, pro U. *absens fu-*
 G. haberi nequit, cui jura ultimorum ex gente es- *it, & neq.*
 sent deferenda, nec de successione in bona ejus quid *constet, an*
 statuendum, antequam de morte ejus certitudo sit, *vivat, an*
L. 1. ff. de hered. vel act. vend. quo casu si alia deficiat *mortuus*
 probatio, ex conjecturis decisio facienda erit. Vo- *sit?*
 lunt vero aliqui, absentem ante centum ætatis suæ
 annos pro mortuo non haberi, quia vita longævi
 hominis centum annorum esse dicitur *L. 56. in f. ff.*
de Usufr. L. 23. pr. vers. Sed et si C. de SS. Eccles. Nov. 9.
 & exempla hominum sunt, qui ad centum & plu-
 res adhuc annos pervenerunt *Nov. 5. cap. 2. §. 1. Be-*
fold. Consider. Polit. de vita & morte Lib. 2. cap. 1. §. 4.
 Quia tamen nec dictis textibus, nec exemplis evin-
 citur: hominem ad centum annos regulariter vi-
 vere & hunc vitæ terminum attingere, sed hoc tan-
 tum dicitur, quod ad eos usque annos pervenire
 possit, qui longævi hominis terminum conficiunt,
 homines e contrario ad septuagesimum tantum an-
 num ordinariè vitam trahunt, & raro supra eum
Pf. XC. 10. ex eo quod communiter, frequentiusque
 contingit, justius erit præsumere & statuere: diu
 absentem, de cuius vita vel morte nihil certi con-
 stat, si jam septuaginta annorum sit, pro mortuo
 haberi, hinc eum non amplius pro tali æstimari,
 qui Ultimus suæ gentis esset, sed in vacantia ali-
 cujus defuncti jura, ad quæ absens destinatus fuisset,
 alium admittendum esse, qui ex alio, utpote suc-
 cessionis, jure relicta à defuncto sua faciat. Stryk.
in Usu Mod. ff. tit. de hered. petit. §. 4.

Plures cau-
se interi-
tus gentis
alicujus.

XV. A causis, cur sæpe accidat interire fa-
milias, supra §. 2. prolatis, non alienæ sunt se-
quentes: quod quandoque à quorundam cœlibe vita,
quandoque infœcundo matrimonio, vel prole ex
ea suscepta præmatura rursus morte ex hac vita
sublata, clades genti infligatur, eaque nunc non
nisi unicum ex toto genere reliquum producere pos-
sit. Hic Ultimus Gentis suæ, ut eum hoc nomi-
ne investit quoque B. Spenerus in *Syllog. Geneal. Hi-*
stor. p. 172. nobis est: *POSTREMUS OMNIUM LINEA-*
RUM GENTIS SUÆ, CUJUS MORTE, NULLA EX
EO MASCULA SOBOLE RELICTA, TOTA GENS EJUS
AD SUUM INTERITUM PERDUCTA ERIT. Dicitur is

Quando etiam solet: *Ultimum columen familiae*, Germanis
contrall. G. *der letzte Stamm Halter, der letzte vom Stamm.*
actio præ- Quod si dubium incidat, an Ultimus de gente sit,
judicialis & tamen quis se talem esse prætendat, adversus eum
obteneat? quæstioni status locus erit, quam ut præjudicialem,
prius ille discutere & ultimum ex gente se esse pro-
bare tenetur, quam ad consequenda jura, quæ Ulti-
mi G. sunt, admittatur §. 13. 7. de Act. L. 4. C. de Li-
beral. caus. L. 6. ff. Si Ingen. esse dicat. Struv. Juris-
prud. Rom. Germ. lib. 1. tit. 15. §. 7.

C A P U T II.

Exhibens Ultimorum Gentis suæ exempla.

XVI.

Quæ ad rem no-
stram præ- Non omnium ætatum, nec ex omni gente Ulti-
mos colligere & in scenam producere animus
nobis

nobis est, quia hæc opera prolixior esset & supra metas Dissertationis se extenderet, intra quas nos continere hoc loco nobis proposuimus. Exempla tamen Ultimorum nostrorum ex omni Illustrum Ordine producere lubet, ut illis exhibeamus personas, quibus ea, quæ in sequentibus capitibus tractanda erunt jura, applicari poterunt. Ex ORIENTALIBUS IMPERATORIBUS notamus Stemma Theodosii M. quod defecit in ejus, ex Arcadio natu majore filio, nepote, nempe *Theodosio II. s. juniore*. Notum est, quod Theodosius M. duos habuerit filios, Arcadium & Honorium, & illi Orientale, huic Occidentale dederit Imperium. Hic Stiliconis, Tutoris sui, filiam, *Mariam* sibi desponsaverat, sed ea, adhuc ut sponsa, subito à morte prærepta. Post eam alteram ejus sororem *Themantiam* accipiebat sponsam, verum & ea nondum tacta, ut sponsa, decessit. Arcadius Eudoxiam, Gratiani filiam, habebat in matrimonio, ex qua tres filias & unum filium, *Theodosium II. s. juniorem* suscepit. Hic Theodosius unicam tantum filiam Eudoxiam, ex conjugē sua Eudoxia, reliquit, quæ erat filia Leonis, Atheniensis Philosophi, & postea Valentiniano Imperatori nupta. Nullum habuit filium, & sic *Theodosius hic* Ultimus gentis dicendus venit Theodosii M. vid. **Michael Sachs in der Kaysers Chronik** sub Imper. 51. 52. 53.

*futura sint
exempla.*

*Theodosius
junior u.
stirpis
Theodosii
M.*

XVII. Post Phocam Heraclius, ex patritio Romanorum genere ortus, solium Imperiale conscenderat. Ex ejus posteris facti Imperatores Constantinus III. & Heracleonas filii, Constans II. nepos, Constantinus Pogonatus s. Barbatus pronepos, &

*Ex gente
Heraclio-
rum Justi-
nians II.*

& *Justinianus II.* abnepos *Heraclii*. Hic Ultimus ex *Heraclii* Gente fuit, quem *Bardanes Philippicus* novus Imper. per *Eliam*, Exercitus Ducem, cujus duos filios in sinu matris jugulaverat, cum filio suo *Tiberio* interfecit. *Ulric. Huber. Hist. Civ. Tomo I. P. 2. l. 3. Sect. 4. c. 3.* *Joh. Ludwig Gottfridii Histor. Chron. p. 442.* Atque ita familia *Heraclii* tragico exitu terminata, quæ per integrum seculum præfuerat Imperio. *Celeb. Dn. Gottl. Kranz. in Comp. Hist. Civ. Seculo 8. Sect. 1. §. 1. & in Synopsi Hist. Civ. sub Monarch. Rom. Period. 3. Sect. 1. §. 3. in f.*

*Carolingi-
ce Gentis
II. fuit Lu-
dovicus IV.*

XVIII. Primus OCCIDENTALIUM IMPE-
RATORUM *Carolus M.* fuit, cujus genus in du-
as lineas abiit. Una est Regum *Franciæ*, quæ huc
non pertinet, quam in Tabula exhibitam vide ab
Hertio. Vol. 2. Opusc. Tomo 1. p. 504. altera Imperato-
rum Germanorum est, & huc spectat. Facti Im-
peratores ex *Caroli M.* prosapia *Ludovicus Pius*,
Lotharius I. *Ludovicus II.* *Carolus Calvus*, *Ludo-
vicus III.* *Carolus Crassus*, *Arnolphus*, *Ludovicus
IV.* infans, quem Ultimum Gentis *Carolingicæ*
communiter tradunt. *Luitprandus L. 2. c. 7.* *Huber.
e. l. P. 3. lib. 1. Sect. 2. cap. 1. & 2.* Sunt tamen alii,
qui ejus successorem *Conradum I.* pro Ultimo ex *Ca-
rolingis* faciunt, eumque *Arnolphi* filium, *Ludovi-
ci IV.* fratrem, fuisse perhibent. Verum hanc sen-
tentiam refellit, & assensu cœvorum Scriptorum
comprobat, huic *Conrado* nullam cognationem cum
familia *Carolingica*, sed ipsum ex alia planè gente
fuisse *Illustr. Burcard Gotthelf Struv. in Corp. Hist.
Germ. Period. 4. Sect. 1. §. 1. p. 210. seq.*

*Sigismun-
dus Domus*

XIX. *Henrico VII.* ex Domo *Lützelburgica*
electo

electo Imperatore, & per Johannem Politianum, *Lützelburgica.*
 Monachum Dominicanum, venenata hostia perem-
 pto Huber. *d. P. 3. lib. 1. Sect. 6. cap. 2. §. 5.* Layritz
im Pabsts Thron *p. 719. seq.* cum post intercalatum
 Ludovicum Bavarum, Fridericum Brunsvicensem
 & Rupertum Palatinum, Ordines Imperii ad Do-
 mum Lützelburgicam rediissent, ex ea elegerunt
 Imperatores Carolum IV. Wenceslaum & *Sigismun-*
dum, duos ejus filios. In hoc genus suum finem
 habuit. Nam primum cum Maria, Ludovici Re-
 gis Hungariæ filia, matrimonium ipsi improle fuit.
 Ex altero cum Barbara impudica, Hermanni Co-
 mitis Clivenfis filia, tantum unicam habuit filiam,
 nuptam Alberto Archi Duci Austriæ. *Dubrav. Hist.*
Bobem. lib. 27. circa fin.

XX. Post mortem Sigismundi reditum ab *Hodie Illt.*
 Electoribus Imperii ad Domum Austriacam, ex *sua Gentis*
 qua jam antea Rudolphum Habsburgensem, & ali- *est glorio-*
 os elegerant, post eos vero quosdam ex aliis Do- *sissimus Im-*
 mubus, iterum autem nunc ex dicta Domo Au- *per. Caro-*
 striaca Albertum V. qui inter Cæsares II. est, con- *lus VI.*
 stituunt Imperatorem, cujus in Imperio successo-
 res usque ad hodiernum invictissimum Imperato-
 rem Carolum VI. ex dicta illustri Domo fuerunt.
 Natus is est ex Patre Leopoldo Imper. & matre E-
 leonora Magdalena, Philippi Gvilielmi, Comitis
 Palatini Neoburgici, postea Electoris Palatini, fi-
 lia natu minima 1685. Post mortem Josephi fratris
 Francofurti ad Mœnum 1711. mense Octobri electus
 est Imperator & mense Decembri coronatus. Ma-
 trimonium iniit cum Elisabetha Christiana, Lu-
 dovici Rudolphi, Ducis Gvelfpherbytani in Blan-
 cken-

ckenburg primogenita, ex qua d. 13. April 1716. filium Josephum suscepit, sed qui 9. Novembr. dicti anni iterum ex hac vita decessit. Tres etiam ex ea sustulit filias. Ziegl. in der erst. Fortsetz. des **Schauplazes und Labyrinths der Zeit** pag. 1135. seqq. Prinz Eugenii **Helden-Thaten** P. 3. p. 78. seq. p. 775. seqq. p. 997. seq. Et sic ex tam antiqua gente Austriaca **CAROLUS VI.** hodie Imperator Ultimus tantum superest, cujus fata Gentium omnium Conservator Deus clementer dispensare velit, ne Ultimus maneat, sed de novo Stemma ejus efflorescat, & ad Orbis admirationem ex Eo in sera secula propagetur.

*Ex Regibus
in Hispania
notatur Ul-
timus Ca-
rolus II.*

XXI. Ex REGIBUS nunc quosdam, qui Ultimi fuerunt suæ gentis proferamus. Per Johannam Ferdinandi Catholici, Regis Hispaniæ, secundogenitam filiam novum Genus Regum in **HISPANIA** excitatum fuerat. Nam ea nupta fuit Philippo Austriaco, Maximiliani I. Imper. filio, qui duos ex ea suscepit filios, Carolum & Ferdinandum. Ad Carolum Regnum Hispaniæ pervenit, qui inter Reges Hispaniæ hujus nominis I. inter Impp. vero, quia Germanorum quoque Imperium obtinuerat, V. dictus. Huic Carolo in Hispania successit filius ejus Philippus II. post eum filius Philippus III, quem filius ejus Philippus IV. & hunc filius suus excepit **Carolus II.** Princeps à natura tenerimus, cui utrumque matrimonium suum improle fuit, qui quoque Ultimus suæ gentis d. 1. Nov. 1700. decessit, regnum autem ad Philippum Andegavensem, vi testamenti Caroli II. ad quod condendum à Cardinale Portocarero commotus fuerat, pervenit. Dn. Struv.

Struv. *im kurzen Begriff der Universal-Historie* cap. 14. §. 10. 27. Neoburg. *Curieus. Hoffmeister* In Portu-
cap. 2. p. 127. *seqq.* In PORTUGALLIA cum post in- gallia Hen-
terfectum Regem Sebastianum, Avi sui frater Hen- ricus.
ricus Cardinalis, seculo restitutus, regni successor
esset factus, is quoque Ultimus suæ gentis decessit,
nam post ejus mortem sororis suæ Isabellæ, quæ
Carolo V. Imp. nupta erat, filius Philippus II. Re-
gnum adeptus est, excluso Antonio, Ludovici fra-
tris Henrici, naturali filio. vid. *Einleit. des Staats*
von Portugal. p. 609. seqq. Struv. *d. l. p. 491.*

XXII. Vidit GALLIA in Regibus suis Ulti- In Gallia
mos quoque suæ gentis. Merovingarum Stemma Merovin-
clausum fuit in Childerico. Postquam enim autori- gica gentis
tate Zachariæ Pontificis regno indignus judicatus Childeri-
esset, illicò Status Galliæ eum tonsum in monaste- cus.
rium detruserunt, & Pipinum, Franciæ gentis
Regem sibi constituerunt. Hertius in *Notit. Vet. Franc.* Ex gente
Regni cap. 7. §. 37. vid. *Annales Pipini ad A. 749. seq.* Valesia
Gens Valesia, ex qua à Carolo IV. regnum per 26. Henricus
annos 13. Reges habuerat, in Henrico III. fuit ter- III.
minata Thuan. *lib. 96. hist. p. 406.* Nullam enim
prolem ex Uxore Aloysia, Claudii Vaudemontii
Ducis filia, Rex suscepit, sed sterile ipsius matri-
monium fuit, & alius quoque regni heres nullus
ex Domo Valesia superstes extitit. Piafec. *Chron.*
p. 74. Neu vermehrt allgemein *Histor. Geograph.*
Lexic. Tom. 2. p. 734.

XXIII. In ANGLIA ex Domo Lancastrensi In Anglia
Ultimus Regum Henricus VI. fuit, qui, cum per dies ex Domo
vitæ novercantem fortunam expertus esset, ultimo Lanca-
à Richardo, Duce Glocestriæ, simul cum unico fi- strensi fuit
lio

II. Henri-
cus VI.

Ex gente
Tudorum
Eduardus.

Quid Sco-
tis prædi-
catum Stu-
art.

Ex domo
Stuarto-
rum fuit
Jacobus II.

lio suo Eduardo miserè trucidatus fuit. Verulam.
in Histor. Regis Henrici VII. pr. p. m. 997. Pufend. in
der Einl. zur Histor. cap. 4. §. 15. seq. Cum post
hunc ex gente Tudorum Reges eligerentur, Ulti-
mus illius *Eduardus*, filius Henrici VIII. fuit, qui
16. ætatis anno mortalitati exemptus, cui ex ea-
dem gente Tudorum in regno successerunt duæ ejus
sorores, Maria & Elisabetha. *Cambden Hist. Elisa-*
beth. p. 15. Becman. Hist. Orb. Terrar. Part. 2. cap. 4.
§. 7. Post Elisabetham rerum summam in Anglia
obtinuit Jacobus VI. Rex Scotiæ, qui descendebat
ex Margareta Henrici VII. filia primogenita, quæ
Jacobus IV. Regi Scotiæ nupta, ex quibus parenti-
bus natus Jacobus V. qui unicam filiam Mariam
reliquit, quæ ex secundo conjugio suo cum Hen-
rico Dudlejo, ex Domo Stuartorum, dictum Ja-
cobum VI. peperit *Pufend. d. cap. 4. §. 23. Cellarius*
in Hist. Nov. pag. 245. Regum autem Scotiæ, quia
prædicatum *Stuart* illis datum, quo ipso præcipua
dignitas in Scotia denotatur *Buchanan. Rer. Scotic.*
p. 219. inf. ab hoc Jacobo, qui jam in Anglia hujus
nominis primus dicitur, sub quo etiam utraqve
regna *Magne Britannie* nomine conjuncta, usque ad
Jacobum II. ex Stuartorum stemmate duravit suc-
cessio. Hujus stemmatis Ultimus est vero hic *Ja-*
cobus II. qui quod pontificiam religionem in Angliam
reducere conatus, à populo Anglicano rejectus in
exilium abiit, & supposito partu ex altera conjuge
Josepha Maria, Jacobo Francisco Eduardo pro Pseu-
do Principe Walliæ declarato, corona filiae ejus
Mariæ cum conjuge Wilhelmo III. Principe Arau-
sionensi delata. *Pufend. Rer. Brandenb. lib. 19. §.*

97. *seqq.* Neu-geharnischt Groß-Britannien p. 976.
seqq. Struv. d. Tr. p. 648. *seqq.*

XXIV. Ex gente Gustavi Wasæ, quem, post
 rejectum Christianum II, Sveci Regem sibi consti-
 tuerant vid. Loccen. *Hist. Svec. cap. 6. p. 220. seqq.* &
 p. 256. descendit *Gustavus Adolphus* Rex, qui, cum
 pro libertate & religione Germanorum in pugna
 Lüzensi vitam amisisset, ultimus in Svecia ex dicta
 gente fuit. Unicam tantum filiam reliquit Chri-
 stinam, coronâ quidem regni post patrem inau-
 guratam, sed quæ regno 1654. se abdicavit, & id,
 consentientibus Senatu & Ordinibus regni, in ma-
 nus Caroli Gustavi, filii Ducis Bipontini Johannis
 Casimiri, & Catharinæ sororis Gustavi Adolphi
 resignavit. Pufend. *Rer. Svecic. lib. 22. §. 41. seqq.* &
lib. 26. §. 18. seqq. Becman. *Hist. Orb. cap. 6. n. 7. p.*
636. Ab hoc Carolo Gustavo novum genus Regum
 in Svecia considerandum, qui ad id firmandum ma-
 trimonium contraxit cum Hedwige Eleonora, Fri-
 derici Holsati Gottorpiensis Ducis natu minore fi-
 lia. Pufend. *de Rebus à Carolo Gustavo gest. lib. 1. §. 7.*
 Unicum vero tantum filium ex ea reliquit Carolum
 XI. qui in regno ipsi successit, ex quo & unicus
 saltem filius & successor ejus fuit Carolus XII. qui in
 bello Polonico, Russico & Danico immortalis glo-
 ria inclaruit. Vixit in cœlibatu, & in obsidione
 Fridrichsthalensi 1718. infelici plumbo vita exutus,
 regnum ad Ulricam germanam natu minorem
 transtulit, quæ nupta Friderico Landgravio Has-
 siæ vid. Joh. Jacob Schmausen, Faber & alii, vitam
 & res gestas Regis hujus describentes. add. *Electa*
Juris publici Tom. 14. P. 12. n. 45. Sic ad aliam

In Svecia
ex Gente
Wasorum
Gustavus
Adolphus.

Ex Domo
Bipontina
Carolus
XII.

gentem sceptrum Regni Sveciæ translatus, quam post Carolum XII. ex gente sua adhuc Patruus ipsius superfuerit Gustavus Samuel Bipontinus, qui pontificia sacra 1696. professus, sed sine prole ante paucos annos decessit. vid. Imhoff. *Notit. Procer. lib. 4. cap. 1. n. 25. seqq. Europ. Herald P. 1. p. 444.*

Jagello-
num gens
II. habuit
Sigismun-
dum Augu-
stum Re-
gem.

XXV. Cum in *POLONIA* ex Jagellonum gente ducentis ferè annis Reges regno præfuisent, finem ea habuit in *Sigismundo Augusto* Rege, qui sine prole decessit, duas tantum sorores relinquens, Catharinam & Annam, quarum illa Johanni, Regi Sveciæ, nupta, mater fuit Sigismundi III. Regis Polonorum; hæc diu cœlebs, postea provec̃ta ætate Stephano Bathoreo Regi in matrimonium data, sine sobole decessit. Pastor *Flor. polon. l. 4. pag. 231.* Neugebauer *Hist. pol. lib. 8. in f. p. 640.* Hic Sigismundus III, ut dictum, à Patre Johanne ex Gente Wasorum in Svecia descendit, quæ in ejus filio secundo genito *Johanne Casimiro* in Polonia tota clausa, cum hic & frater ejus Vladislaus sine masculula prole decesserint.

Origo Du-
cum Pome-
ranie.

XXVI. Nunc DUCUM & PRINCIPUM exempla referamus, qui Ultimi fuerunt ex gente sua. Origo Ducum Pomeraniæ antiquissima est, & à Mistovano Rege Vandalorum deduci potest, ex cujus descenditibus fuit Svantiborus, qui quatuor reliquit filios, inter quos Pomerania divisa. Ab illis variæ exortæ lineæ, sed una & altera extincta, tandem totum stemma in duos ramos scissum, & per Bogislaum V. ramus Orientalis, per Barnimum IV. vero Occidentalis Pomeraniæ ramus incepit. Ille vero 1459. in Erico I. exiit, quare tandem à so-

lo occidentali ramo gens tota pependit Spener. *Syllog. Geneal. Hist. p. 726. seqq.* Stetit ille inter Principes magnæ laudis & gloriæ, donec mors *Bogislai* *Ultimus* *XIV.* toti genti ultimam afferret periodum, quide- *eorum est* cessit 10. Martii 1637. & sic Ultimus suæ gentis, quæ *Bogislaus* per septem secula se conservaverat, extitit. Cum *XIV.* autem ex antiquo pacto ad Brandenburgicum Electorem deferenda fuisset successio, Pace Monasteriensi dispositum, ut cum ulteriore Pomerania, alia quædam, æquivalentiæ nomine, pro citeriore Pomerania ab Imperio acciperet, hæc vero cum Rügen, feudi Imperialis lege, Coronæ Svecicæ cederet. *Ziegl. in Labyr. temp. n. 333. & in Theatr. Temp. p. 243.* Ludolph. *Schau-Bühne der Welt* P. 2. l. 37. c. 33. *Piassec. Chron. p. 584.*

XXVII. Ducum Saxo Lauenburgicorum Ul- *Domus Sa-* *xo Lauen-* *burgica* *Thaten* *Friderici I. c. 19. §. 1. & 2. & c. 21. §. 3.* Fuit *ult.* *fuit* *Julius Franciscus*, qui in sacris Pontificiis educatus, & in bello Turcico ac Gallico inclaruit, sed *Franci-* *scus.* improlis d. 19. Septemb. 1689. decessit, & sua morte gentem Ducum Saxo Lauenburgicorum finivit. *Europ. Herald P. 1. p. 511. seqq.* Contin. Pufend. P. 3. cap. 15. §. 7. Relictus Ducatus Pomum Eridos factus inter Electorem Saxonie Joh. Georgium III, Georgium Gvilielmum Ducem Cellensem & alios, sed Dux Cellensis non tantum armata manu Razeburgum occupabat, verum & Saxonica insignia hinc inde appensa dejiciebat. In Comitibus quidem hæc causa tractata, singulis jura sua scriptis defendentibus, postquam vero Augustus II. Poloniae Rex præ-

prætensionī suæ, acceptis à Cellensi Duce sexcentis Joachimicorum millibus, renuntiasset, Dux ille in possessione Ducatus defensus, cujus nomine quoque d. 18. Decembr. 1716. in Comitibus votum & sessionem obtinuit, reservato jure cuique reliquorum prætendentium in petitorio judicio. Struv. *Corp. Histor. Germ. Period. 10. Sect. 11. §. 71.* Cellar. *Hist. nov. p. 369. seq.*

*Origogen-
tis Piaſteæ
in Polonia.*

XXVIII. Piaſtea gens, in Polonia antiqua & percelebris, à Piaſto Cruswizia oppidano, ab agricultura & apum cura se sustentante, primam originem trahit. Is cum tempore famis omnem ad comitia concurrentium multitudinem, & Principem cum universo aulicorum comitatu penus fecunditate excepiſſet, cives exclamarunt: Piaſtum divino judicio Principem ſibi datum eſſe. Dlugoſſ. *Hist. Pol. lib. 1. p. 79.* Neugebauer *lib. 3. hiſt. pol. p. 48. ſeq.* Ejus poſteri deinceps ad regalem & ducalem dignitatem eveſti, hinc in duas lineas abierunt, quarum una eſt Ducum ac Regum Polonicorum, altera Ducum Sileſiæ. Paſtor. *Flor. polon. L. I. c. 11.* Illa duravit uſque ad A. 1370. Spener. *Sylog. Geneal. Hiſt. p. 835. ſeq. & in Oper. Herald. Part. ſpec. lib. 3. c. 30. §. 2.* hæc demum 1675. terminata. Hujus enim & totius Gentis Piaſteæ ultimus fuit Georgius Wilhelmus Dux Lignienſis, Bregenſis & Wolavienſis, qui dicto anno, ætatis ſuæ decimo quinto, ex morbo variolorum mundanis valedixit. ſupra §. 6. Fuit Princeps ſupra ætatem prudens, qui jam memorata ætate ſua 1675. veniam ætatis & inveſtituram ſuorum Ducatuum impetravit à Cæſare Leopoldo, æſtimante ejus prudentiam & reſponſionem

*Ejus ulti-
mus fuit
Georgius
Wilhelmus
Dux Sile-
ſiæ.*

fionem ad quæstionem : quænam religio optima esset ? datam : Deo & Cæsari fidum esse. Becman. *Syntagm. Dignit. Illustr. P. 2. Diff. 10. c. 3. §. 1.* Uhsen **in dem Leben und Thaten der Römischen Kaysers** p. 1219. seqq. **Schlesisch. Kirchen-Hist.** p. 275. seqq. Ducatus ejus ex lege feudi Imperatori, ceu Regi Bohemiæ, cesserunt.

XXIX. Ducem *Henricum de Montmoranci*, Pa- *In Gallia*
rem & Mareschallum Franciæ, Gubernatorem in *Dux Mont-*
Langvedoc, Ultimum Gentis suæ, quæ antiqui- *morantius*
tate prima, nobilitate cum Borbona certans, Gal- *li. suæ gen-*
lia in Theatrum ferale produxit, & Tholosæ, sen- *tis.*
tentiâ Parlamenti, in ipso virilis ætatis flore, nem-
pe trigesimo quinto anno, sub finem Octo-
bris 1632. capitis supplicio plectit, cumque eo to-
tam gentem suam extingit. Inter multos, qui
despoticæ dominationi Cardinalis Richelii adver-
sabantur, Dux erat Aurelianensis, cujus parti-
bus accesserat Montmorantius. At cum ad eum
coarctandum jussu Regis Mareschallus de Schom-
berg veniret, inter utrumque ventum ad pugnam,
in qua Montmorantius captus, Tholosam abdu-
ctus, & ibi criminis læsæ majestatis accusatus &
condemnatus fuit Piafec. *ad A. 1632. p. 523.* Erasmi.
Francisci im Hohen Trauer-Saal P. 4. *hist. 25.*
& 26. De aliis Ducibus, quorum omne eorum
stemma morte extinctum fuit, vide exempla apud
Dn. Struv. *Corp. Hist. Germ. p. 508. seqq.* Cellar. *Hist.*
nov. p. 215. inf. p. seq.

XXX. Transimus ad COMITES, non of- *Ex Germa-*
ficio aut titulo tales, sed quorum genus dignitate *norum Co-*
Comitiali celebre redditum fuit. vid. Joh. Selden *de mitum*

morum varia exempla. Titul. honor. Part. 2. cap. 1. Limn. in Jure publ. lib. 4. cap. 4. ex illis exempla quorundam prolaturi, qui ultimi gentis suae fuerunt. Gleichenses Comites in

Johanne Ludovico 1631. desierunt, cujus possessiones Thuringicae à Saxonibus hodie, Hohenloicis & Hatzfeldiis, tenentur, Pirmontanae à Waldeccensibus. Imhoff. Notit. Procer. lib. 6. c. 6. n. 3. & lib. 8. cap. 4. n. 6. Spener. in Oper. Herald. Part. Special. l. 2. c. 32.

§. 2. Schaumburgensium Comitum fuit Ultimus Otto, qui 1640. decessit, succedente in majorem partem Landgravio Hassiae Casselano, partem etiam Brunsvicensis domus, partem Lippiae Comes accepit. Lucae **Grassen-Saal** p. 551. Arnoldus Wolfgangus Comes ab Huyn, Glem & Uinstenroth, Caesari ab Imperii & Aulæ Consiliis, fuit Ultimus stirpis ac nominis, qui in cryptam perlatus 1669.

Continuat. Hist. Brachel & Thulden P. 7. lib. 3. pag. 334. Oldenburgicam separatam gentem, h. e. à Danis & Holsatis distinctam, terminavit 1667. Antonius Güntherus. Successio inter Regem Daniae Fridericum III. & Gottorpiensem Christianum Albertum ac Ploenensem Joachimum Ernestum, Duces Holsatos agitata, & majori ex parte hereditas ad Regem Daniae pervenit, qui cum Ploenensi pepigit & portiones permutavit: reliquum Anhaltinus Johannes, ex sorore natus, sibi vindicavit, supremis tabulis avunculi Jeverae possessor scriptus. Beckman. in der Anhalt. Hist. l. 3. c. 3. Zanthier. in der

Staats-Erörterung des h. Röm. Reichs P. 1. c. 9. §. 33. lit. e. Ultimus Comitum de Beuchlingen fuit Bartholomaeus Fridericus. Lucae **Grassen-Saal** p. 138. inf.

Comitum Catimelibensium Philippus

lippus qvi decessit 1479. Idem *p. 196.* Comitum de Hirschberg *Gebhardus IV.* qvi mortuus 1305. Idem *p. 275.* Plura genera Comitum in suis Ultimis extinctorum apparent apud laudatum Autorem *Lucam.*

XXXI. In Hungaria fuit Gens illustris Frangipani- *In Ungaria*
gipaniorum Bonfin. *Rer. Ungar. Decade 4. lib. 6. pag. 11.* Comes
444. qvæ ad Comitum dignitatem ascenderat, & fuit Fran-
ex ea 1649. Julio Antonio Frangipanio Francken- *ciscus*
thaliæ urbis gubernatio concredita fuerat. Pufend. *Christo-*
lib. 21. Rer. Svecic. §. 33. sed ad eam tenuitatem jam *phorus*
redacta erat, ut tempore Leopoldi Imper. ex ea *Frangipa-*
unus tantum superesset, nempe *Franciscus Christo-*
phorus Frangipanius. Unicus ille adhuc suæ gentis,
verum & unicus fuit, qvi eam, à conspiratione
sua & Serini cum Turca, simul & rebellione in Un-
garia contra Regem & Dominum suum, indelebili
infamia conspurcavit, ob qvòd crimen, qvòd læsæ
majestatis est, etiam à Leopoldo Imper. ad ulti-
mum supplicium condemnatus fuit. Francisci
Traver-Saal *P. 3. hist. 46. §. 24. & 33.* Ziegl.
Theatr. temp. p. 441.

XXXII. BARONUM jam habenda ratio, qvi *Exempla*
inprimis apud Germanos, post Comites dignita- *Ult. ex gen-*
tem nobilitate majorem habent. vid. Selden. *d. Tr. de Baro-*
P. 2. c. 1. n. 51. & cap. 2. Becman. *Syntagm. Dignit. num.*
Illustr. P. 2. Diff. 13. cap. 2. Ex illis antiqua Gens Ba-
ronum de Weinsperg venit notanda, à singularibus
gratiis & officiis apud Principes. Ludis eqvestri-
bus Ducis Francorum Conradi A. 942. & Ludovi-
ci Ducis Sveviæ A. 948. adhiberi dignabatur Johan-
nes Baro de Weinsperg. Ejusmodi Torneamentis
D 2 alio-

aliorum Principum plures ex dicta familia interfuisse leguntur. Magno cæterum honore dicti Barones in toto Imperio æstimati, qui hereditario jure Camerarii officium possidebant, ex quibus Conradus Baro de Weinsperg, Basileæ in Inauguratione Pontificis Felicis IV. 1440. ut Camerarius Imperii functus est suo officio. Ultimus hujus gentis fuit *Conradus de Weinsperg*, qui mortuus 1516. & cum insignibus suis sepultus Heilsbrunnæ in Templo S. Mariæ, Lucas *c. Tr. p. 412. seq.* Non in minore antiquitate & dignitate fuit olim gens Baronum de Gundelfingen. Ex ea Ultimus decessit 1420. *Georgius Baro de Gundelfingen*, qui suam hujus nominis dynastiam cum omnibus juribus & regalibus reliquit Comiti de Helvenstein, genero suo, jure hereditario. Lucas *d. l. p. 99.* Gentem Baronum van der Dœrr. s. Dürr duxerunt tres fratres, Fridericus, Wolfgangus & Balthasar, qui circa medium seculi decimi quinti vixerunt, & à duobus distinctæ lineæ exortæ sunt. Totæ gens defecit in *Sigismundo Andrea*, qui 1583. vita excessit. Spener. *Oper. Herald. Part. Special. l. 2. c. 84. §. 3. p. 526.*

Ultimo-
rum ex e-
questri or-
dine exem-
pla.

In specie
Job. Chri-
stophori de
Tarnow.

XXXIII. Adhuc ad NOBILES, qui Equestris ordinis esse dicuntur, pedem proferimus, vid. Hulderich ab Eyben *in Scriptis suis P. 3. n. 11. de Titulo Nobilis*, ex illis quosdam Ultimos suæ gentis proferentes. Emortuarum familiarum Equitum Imperii longam seriem habebis, & secundum ordinem Alphabeticum eos relatos leges à Burgermeistero *in Theatro Equestri P. 1. p. 346. seqq.* His jungemus Ultimum ex perantiqua gente de Tarnow. Hæc ortum suum trahit ex Slavica Domo Lelüvorum,

rum, ex qua Spicimirus notatur, quod Castellanus Cracoviæ fuerit, & 1287. arcem Tarnow extruxerit. Okolski *Tom. 2. p. 65.* Filius ejus Johannes, Comes de Tarnow, Castellanus quoque Cracoviensis fuit. Ex horum posteris Tarnovii Silesiam ingressi, de quibus constat, quod antiqua insignia Lelüvorum retinuerint vid. *Neues Deutsche Wapen-Buch P. 2. p. 48.* successu temporis, qui ex hoc genere fuerunt, prædicato usi de Kühfchmaltz, & in Silesia nominis celebritate floruerunt, ac in Ducatu Olsnensi prædia Taschenberg & Langenhoff possederunt. Ultimus hujus gentis fuit *Job. Christophorus de Tarnow & Kühfchmaltz*, hereditarius in Taschenberg & Langenhoff, Senator Vratislaviensis, qui natus 1656. d. 14. Octobr. sed denatus 1708. d. 5. April. Vide Martini Hanckii *Monumenta pie defunctis olim erecta*, à Godofredo Hanckio edita Vratislavia & Lipsiæ 1718. & *Nov. Liter. Germ. 1709. p. 307.*

XXXIV. Equestris Ordinis in Silesia fuit Gens Haunoldia & Rumberg, vid. Spener. *in Oper. Herald. Part. general. p. 188. & 359.* ex qua per annos 267. vidit Curia Vratislaviensis Senatores. Multi alii ex perantiqua hac Domo ad præcipua Cæsarum ministeria in Silesia fuerunt promoti. Ultimus autem Gentis hujus fuit *Job. Sigismundus de Haunold & Rumberg*, Civitatis Vratislaviensis Præses. Natus is est d. 28. Martii 1634. & ad senatoriam dignitatem promotus Vratislaviæ 1660. Inaudito exemplo supra 50. annos Senatui præfuit, unde & in memoriam diuturnæ hujus dignitatis Jubilæum 1710. d. 5. Martii anno ætatis suæ 76. celebravit Vra-

Et Job. Sigismundi de Haunold.

tislaviæ. Id Jubilæum variis meritorum encomiis & congratulationibus amici & clientes illustrarunt, de quibus vid. Christian Brachvogels **gesammlete Glückwünsche und Solennitäten bey dem Haunoldischen Raths Jubilæo A. 1710.** quas inter notabilis est moneta aurea, in cuius una parte effigies Haunoldi præsentatur, cum symbolo ipsius: *in summo Humilis, in severitate Humanus.* In altera parte hæc inscriptio, à Zacharia Machnitzky, Syndico Civitatis Wratislaviensis, posita legitur: ULTIMUS GENTIS SUÆ, JOH. SIGM. AB HAU-NOLD. S. CÆS. MAJ. CONSIL. REIP. WRA-TISLAV. PRÆSES, L. ANNORUM SENA-TOR. PRIMUS HOC CELEBRANS JUBIL. FELICITATE NEMINI CEDAT, ÆTATE OMNE ANTECEDAT, ILLUSTREM FAMI-LIAM SERO CLAUDAT. SIC VOVET Z. M. 1710. d. 5. Mart. Ad contestandam gratitudinem erga omnes, votis & acclamationibus ipsum comitantes Illustris Præses in argentea moneta sequentia exprimi curavit. In una parte Effigies ejus exhibita cum nomine: JO. SIGISM. AB HAU-NOLD. S. C. MAJ. CONSIL. REIP. WRA-TISL. PRÆSES & subscriptione ANN. ÆTA-TIS LXXVI, DIGNITAT. SENAT. L. O. R. MDCCX. In altera monetæ hujus parte insignia Haunoldicæ gentis vacillantia præsentata, quæ sepulchralibus linteamentis ab adstante morte tecta, adjecta epigraphe: NOVISSIMA COGITEMUS, VIVAMUSQUE MEMORES LETHI. In extremo margine hæc legenda fuerunt. ALIIS INSERVIENDO CONSUMOR. Exiit Ultimus hic

hic Illustris suæ gentis ex hac vita 1711. d. 16. April
ætatis suæ 77.

XXXV. Exempla hæc Ultimorum Gentis *Monenda.*
suæ sufficere possunt ad illustrandum institutum
nostrum. Ne vero quædam eorum nobis contra-
ria esse videantur, qui in §. 5. & 6. & in ipsa defi-
nitione U. G. §. 15. expressimus, non ultimi lineæ
alicujus, sed totius gentis nos rationem habituros
esse, & tamen ex Caroli M. linea Cæsarum Ultimum
tantum §. 18. non observata Linea Regum Franciæ,
quæ diutius, & usque ad Ludovicum Ignavum, qui
987. decessit, durasse communiter dicitur; & ex
Gustavi Wasæ gente Ultimum tantum Lineæ Sve-
cicæ, Gustavum Adolphum, cum Gens illa tamen
usque ad Johannem Casimirum, Regem Poloniæ,
duraverit §. 24. 25. item ex Palatina gente in Svecia
Carolus XII. Regem Ultimum retulimus, qui ta-
men, ut legitur §. 24. *in f.* adhuc agnatum post se
reliquit, monendum est: quia quandoque ab una
stirpe duæ diversæ familiæ exortæ, quarum una in
hoc, altera in alio regno principatum obtinuit, &
scopus noster fuit, ex omni Illustrium Ordine ali-
quot exempla Ultimorum gentis suæ exhibere, fa-
ctum hinc, quod eum, qui revera hujus gentis in
hoc regno Ultimus fuit, notaverimus, deinde ex al-
tera familia eum, qui in altero regno gentis suæ Ul-
timus fuit, qui quidem cum primo eundem factorem
agnovit, at separatam tamen familiam in alio re-
gno constituit. Ita Philippi, generis Ferdinandi
Catholici, Regis Hispaniæ, duo filii, Carolus & Fer-
dinandus, duas distinctas gentes constituerunt, Hi-
spanicam, nempe Philippi Caroli V. filii, & Austria-
cam

cam Ferdinandi. Unde & illius alius Ultimus fuit, nempe Carolus II, & hujus alius hodiernus Carolus VI. Imperator. Quod autem ex Caroli M. gente Ultimum regem Galliae Ludovicum Ignavum cum antecessoribus suis non notare lubuit, movit nos, quod inter hos turbulentus status, & magis nomen Regis, quam res ipsa fuerit, de illo autem adhuc dubitetur, an revera ultimus suae gentis extiterit. Dn. Struv. im kurtzen Begriff der *Universal-Historie* c. 16. §. 6. in not. Pufend. in der Einl. zur Histor. cap. 5. §. 5.

C A P U T III.

De Jure Competente Ultimo Gentis suae.

XXXVI.

*Quando-
que per II.
G. adhuc
gens con-
servatur.*

Cum Ultimo Gentis suae non semper instat totius gentis interitus, sed fieri potest, quod per eum adhuc Gens conservetur. Ludovici Bavarici, qui contra Fridericum Austriacum coronam Imperialem obtinuerat, Hildebrand. in *Synopsi Hist. Univ.* p. 214. ex sex filiis ejus Ultimus totius Gentis erat Stephanus, sed & idem ejus restaurator fuit, qui tres reliquit filios Stephanum II. rami Ingolstadiensis, Fridericum Landshutani, & Johannem Monachiensis satores. Spener. *Sylog. Geneal.* p. 266. de Ludwig. de *Germ. Princip.* L. 3. c. 1. §. 13. seqq. Majore observatione dignum est exemplum, quod, omnibus de aliqua gente in praelio occisis, ea tamen per gravidas ab ipsis relictas uxores suas conserva-

ta fuerit. Refert id Buchanan *lib. 15. Rer. Scotic. p. 548.* antiquo odio in Scotia diu inter se fremuisse familias *Reginaldorum & Fraferiorum*, sed adhuc sine certamine. Reginaldinos tandem, cunctis popularibus collectis, Fraferios atrocissimo prælio adortos, & hos ab illis victos & ad unum cæsos fuisse. Gens numerosissima, & sæpe de re Scotica benè merita, tota hac clade consumpta. Sed factum, quod divino consilio octoginta ex familiæ principibus domi gravidas reliquerint uxores, quæ suo quæque tempore mares pepererunt singulos, qui omnes incolumes ad virilem ætatem pervenerunt, & ita gentem suam à totali interitu vindicarunt.

*rum eam
conser-
tam fuisse.*

XXXVII. Sive vero gens per Ultimum ex ea conservetur, five cum morte ejus tota ea intereat, vivente adhuc illo Ultimo, erunt ei *In successi-
vis Regnis
U. G. inun-
gendus.* certa jura asserenda, de quibus nunc nobis agendum erit. In successivo Regno, ad quod est evehendus Ultimus Gentis suæ, omnium eorum jurium & dignitatum particeps redditur, quæ Antecessores ejus habuerunt. Unctione ergo in capite vel humeris inaugurandus venit, cujus ritus antiquis temporibus, & jam in V. T., cognitus fuit *1. Sam. X. 1. 2. Sam. III. 4.* successu temporis etiam ad Christianos Reges traductus, ut eo celsitudo quædam & vicaria Dei majestas illis adderetur, populoque collata potestas plausibilior fieret. vid. Lunig. *in Theatr. Cerem. P. 1. p. 1138. seqq.* Becman. *in Synt. Dignit. illustr. P. I. Diff. 5. cap. 2. §. 6.* Fit hæc unctio oleo ex salutaribus aromatibus confecto. Nam ut oleum articulis firmandis fovendis-que membris inservit, tum mitigandis doloribus

accommodum est, ac illis agilitatem addit, ut corpora eo perfusa ad obeundos labores habiliora sint; ita unctione Reges ad fortiter administrandum principatum, humeris suis impositum, præparantur, ut domi contra scelera, foris contra hostes strenuè militent, simul & imperium suum benignitate ac clementia temperent. Henel. ab Hennenfeld.

Regum in Otio Vratislav. cap. 14. Jactant Reges Galliae, *Gallie in-unctio.* quod præ aliis Regibus oleo, ab alba columba cœlitus allato, cum Chlodovæus, primus Rex christianorum, in Gallia à Rhemigio, Archiepiscopo Rhemorum, consecrandus esset, inungantur. Ampulla, in qua oleum istud conservatur, Rhemenfis appellatur, & ex ea ad singulos inaugurationis actus non plus olei extrahitur, quam acus cuspidi potest adhærere, alio statim addito oleo. In hodiernum diem ampulla quidem ista custoditur Everhard. Otto *Diff. de Unctione Rhemensis cap. 2.* Becman. *d. l. §. 8. & Diff. de Pignor. Rerumpp. cap. 5. §. 4.* at miraculum olei à viris doctis in dubium vocatur vid. Joh. Jacob Chiffeti *Tr. de Ampulla Rhem. Antwerpiae 1651, edit.* & tempore Henrici IV. Regis non multum fidei huic oleo tributum, sed aliud, nempe Turonense, fuit adhibitum. Thuan. *Hist. sui temp. lib. 108. p. m. 420.*

Deinde coronandus, XXXVIII. Post factam Unctionem corona capiti ad regnum evecti, velut signum externum & signa a-summæ in regno collatæ potestatis, imponitur Lu-
depti regni ei traduntur. *nig. d. l. & Tomo II. p. 1. seqq.* Selden. *de Tit. honor. P. 1. cap. 8.* Traduntur coronato Sceptrum, antiquissimum apud gentes regiæ dignitatis signum, ut eo significetur, perfectè jam traditam esse potestatem.

testatem, hæcque traditio Sceptri in Regum inaugurationibus eodem necessitatis gradu habetur, quo reliquæ ceremoniæ ad pompam compositæ Rœser. *de Sceptris Princip. c. 3. §. 7. c. 5. §. 2. 3. 4. Gladius*, velut Justitiæ index, quam debet administrare & pro ea gladium stringere. *Pomum aureum*, cui Crux est superimposita, quo, velut globo, vicissitudines temporum & rerum significantur, vel quod Orbis regendus, Crux autem signum est victoriæ, de quibus & aliis signis videri possunt Limn. *in Jure publ. P. 2. cap. 4. n. 20. seqq. von Stosch vom Præcedenz oder Börder Recht pag. 272. sqq. add. Becman. d. Diff. 5. cap. 4.*

XXXIX. At sunt hæc omnia externa signa & solennia, quæ ad majorem venerationem novo Regi conciliandam adhibentur, & testimonium præbent, esse hunc Regem constitutum. Per ea non demum potestatem suam accipit aut regnum possidere incipit, sed eo ipso, quo successionis jure imperium suscipit, statim summa potestas ipsi quasi in manus possidenda traditur. Palam hinc est, mox, ante coronationem aut sceptri traditionem, in regnum succedentem U. G. posse Rempubl. administrare & regni jura exercere, nempe leges condere, privilegia concedere, eaque facere, quæ plenam præsupponunt possessionem, quin his jurebus uti, tametsi nulla coronatione inauguratus fuerit. *Potest tamen etiam ante coronationem &c. jura regni exercere.*

Carpz. *de Lege Regia cap. 11. n. 23. & c. 12. Sect. 10. n. 12.* Dn. Böhmer. *Introd. in Jus publ. Univ. Part. Spec. lib. 1. c. 4. §. 34. p. 265.* Quod in quibusdam Regnis Europæ, ut Hispaniæ & Portugalliæ, pro consuetudine quoque servatur, in quibus eorum Reges

non coronantur, sed in illo proclamantur, in hoc elevantur, quæ proclamatio & elevatio tamen etiam aliquid solennitatis habet. Videri de illis possunt exempla apud Lunig. *d. Tr. Tom. I. p. 1332. seqq.*

*Impetratæ
majestatis
affectiones.*

XL. Jus ipsum, quod U. G. in regnum consequitur, est summa in civitatem potestas, strictè sic dicta Majestas, quæ sancta ac nemini ad rationes reddendas obstricta, legibus soluta, & in personas & bona illius territorii se extendens. Budd. *Theol. Moral. P. 2. cap. 3. Sect. 7. §. 6. seqq.* Ad extraneos non pertinet, nisi vel expresse cum vicinis pacto aliquid juris in eos acquisitum sit, vel præscriptione immemoriali. Stryk. *Diff. de Jure Princip. extra-territ.* Werlhoff. *Diff. de Præscript. liber gent.* Quoad subditos vero potest U. G. vi acceptæ majestatis omnia agere, quibus potest toti corpori benè consuli, & omnibus privata & tranquilla vita constare. At cum non omni tempore status civitatis idem maneat, sed alio quietus, alio turbatus sit, cum subditis etiam aliter agi debeat in causis prophanis, aliter in sacris & ecclesiasticis, potestas Imperantis ad hæc omnia convertenda, & in omnibus salus populi præcipuè intendenda erit.

*Jura quæ
di majesta-
tis obtentæ
sint U. G. in
statu pacis?*

XLI. In statu pacis utetur hinc *potestate legis ferendi*, quibus mores civium formet, ut rationi convenient, & ipsi inter se concordēs vivant. Per eas morbis inter subditos exortis, ne in factiones aut periculosas conjurationes erumpant, medebitur. *Jura dandi gratiam & privilegia* exercebit, quibus studia civium erga se & totam Rempublicam excitet. Nam ea, quæ subditos in innoxia libertate conservant, nec in servilem conditionem conjiciunt,

unt, quæ bona eorum non imminuunt, semper illis grata sunt. Ut unicuique suum tribuatur, & vigor legum sanctè conservetur, Princeps factus regiminis *Judicia constituet*, & ad ea exercenda viros cordatos legumque peritos vocabit. Ut quoque contemptoribus legum frenum injiciatur, læsi contra lædentes vindicentur, *Pœnas statuet*, quibus si flagitiosi non emendentur, metu pœnarum tamen à patrandis delictis alii deterreantur. In causis *ecclesiasticis & sacris* prospiciet Ecclesiæ, idoneis ministris, qui salutari verbi divini doctrina animos hominum instruant, & eos ad verum cultum divinum præparent. Ut disciplina ecclesiastica facta tecta conservetur, auctoritatem suam interponet. Hæreses extirpabit, & pseudo doctores, qui in conscientias auditorum imperium affectant, cohibebit. conf. Ziegl. *de Jurib. Majest. lib. 2.* Arnis. *de Jure Majest. lib. 2.* Conring. *Diff. de Majest. civili.*

XLII. Ad statum belli prudenter dirigendum, *Quæ sint* jus ad regimen evecto datum erit *fortalitia s. muni- ipsi in statu* *menta exstruendi*, quæ possunt ad civitatem defen- *belli?* dendam, & arcendos hostes à finibus suis facere. Jus item *Armandiæ*, ut dicitur 2. F. 26. s. jus arma fabricandi, & officinas ædificandi, in quibus arma ad bellicos usus reservantur. *Milites conscribendi &* subditos suos in militiam contra hostes evocandi. Hinc ipsi *Dominium eminens* asserendum, vi cujus bona subditorum occupare, & in exstructionem monumentorum impendere, personas vero eorum ad arma tractanda cogere potest, quia omne jus subditorum necessitatibus reipublicæ subordinatum est. Jus *belli gerendi* cum effectibus, quos solenne bellum

habet. Ut eo majore vi contra hostes suos agere possit, gaudebit etiam *jure ineundorum foederum* cum extraneis, à quibus auxilia impetrabit tam ad offendendum eum, qui injuriam intulit, quam ad se defendendum contra instantem injuriam. Cum autem pacis gratia omne bellum gerendum, quod cumulum multarum calamitatum secum trahit, dum subditi vita & bonis spoliantur, & ipse Princeps in periculum venire potest, ne regno & jure suo exuatur, *Jus pacis faciendæ* datum ipsi quoque est, quam ideo eo citius procurare debet, ut subditi à vi externa tuti iterum vitam tranquillam agere possint.

*A subditis
Princeps
obsequium
exigere po-
test.*

XLIII. Omni hac potestate sua Princeps utitur, ut felices reddat suos subditos, qui e contrario Principi suo ad obsequium obligantur, ad quod præstandum eos etiam cogere potest. Cum enim illi à statu naturali recesserint, & in civitatem transferint, simul autem imperium in se ipsos alii contulerint, suam, quam antea habebant, libertatem deposuerunt, & se arbitrio sui imperantis victuros promiserunt. Unde jam necessitate quadam constringuntur, ut Principis sui imperata faciant, quia inane sine obedientia foret imperium. Hæc obligatio tanta est, ut nec à duri, impij aut infidelis obsequio eximantur *1. Petr. II. 18.* Ut enim ob impietatem suam Princeps non amittit imperium, ita nec finitur erga eum subditorum obsequium *Grot. de Jure B. & P. l. 1. c. 3. §. 9.* & ibi Tesmar. Tenentur autem imperata ipsis sine resistantia facere, qui, de facto resistentes, improbè agunt, quia nihil potestatis contra Principem suum subdi-
tis

tis reservatum est. Modo tamen non imperet talia, quæ manifestè contra Deum sunt, nam Deo tunc magis parendum erit, *Act. IV. 19. V. 29.* Ad talia contra Deum imperata pertinent, quibus subditis libertatem Religionis suæ adimit. Non enim religio in potestate imperantis est, sed ad conscientiam hominis spectat, in quam soli Deo competit imperium. conf. hanc in rem fusius Dn. Böhmer in *Introd. in Jus publ. Univ. Part. spec. lib. 3. cap. 2.* Dn. Jul. Bernhard. de Rohr. in *der Einleitung zur Staatsklugheit c. 45.*

Modo nihil contra Deum imperet quod sit in adimenda libertate religionis.

XLIV. Hæc potestas & jura, de quibus diximus, Principi suæ gentis Ultimo vindicanda sunt, sive amplum sive parvum territorium consecutus est. Ea enim, quamvis in parvo territorio exercetur, quia à nemine dependet, summa tamen est quoad omnia jura, quæ sunt in alio amplissimo regno. Nec, quod alius potentior sit, ideo minus potentis juri aliquid detrahitur, quia vires agendi summam non constituunt, & jus in armis positum non est. Consequenter potens & minus potens, amplissimas provincias possidens & Princeps paucarum provinciarum, in summitate imperii inter se æquales sunt, quia potentia, ut dictum, non tollit æqualitatem, nec potius jus tribuit Böhmer. *d. l. lib. 1. c. 3. §. 22.* Zentgrav. *de Orig. & verit. Jur. Gent. Art. 3. §. 3. n. 10. seqq.*

Competit Principi majestas tam in amplo quam parvo territorio.

XLV. Si Ultimus G. sub nexu feudali in regnum vel principatum successit, summum adhuc in illud ei erit imperium, si modo non ex alia causa feudali reum comitetur subiectio Grot. *lib. 1. cap. 3. §. 23.* Tantum enim ille vasallus, non subditus, est, qui se & voluntatem suam sub lege imperantis accipiat.

Etiam si sub lege imperantis accipiat.

voluntatem suam Principis imperio submittere, & mediante homagio ad obsequendum se obligare tenetur, cum ille tantum respectu feudi, mediante conventionem feudali, obligetur. Nec minuit talis Vasalli summitatem Imperii, quod fidelitatem juret, servitia feudalia præstet, Jurisdictioni Domini feudi subjiciatur, & ob feloniam feudo privari possit; nam hæc ex conventionem & pactis inter utramque partem initis dependent, non ex quadam superioritate, sine pacto in vasallum competente. Ut enim ex laudo arbitri litigantes, vi præcedentis compromissi, tenentur, licet arbiter in eos alioquin nullam potestatem habeat, ita ex conventionali Jurisdictione etiam vasallus. Neutro casu exinde summitati Principum aliquid detrahitur. Hennig & van der Muelen *ad Grot. d. §. 23.*

In ll. G. XLVI. In casu, quando Principatus inter plures ejusdem gentis divisi fuerunt, U. G. solus in eos succedit, & conjunctim præesse illis incipit. An propterea etiam in Comitibus Imperii plura suffragia consequitur? distinguendum, an unum territorium inter plures antea divisum fuerit, an plura territoria à pluribus ejusdem gentis possessa, quæ ultimo ad unicum superstitem pervenerunt. Priori casu Gentis Ultimus tantum unum votum, ratione omnium partium antea divisarum, habet, quia non nisi unum votum, ratione totius territorii, dari poterat, quod à primogenito pro omnibus fratribus præstabatur. Solida enim dari nequit ratio, cur, diminuta potestate per divisionem territorii, augeri debeat potestas & autoritas in Comitibus per votorum pluralitatem, in præjudicium

cium maximè aliorum Statuum & Principum, cum semper plures diffensiones, quo plura vota, & quo plures territorii divisiones, eo magis à vi unita receditur, ac eo laxius Imperii compages cohærere incipit. Thomas. *in not. ad Monzambanum cap. 2. §. 1.* Posteriore in casu de singulis provinciis, quæ in U. G. coaluere, vota in Comitibus habebit, adeoque plura de pluribus dare poterit. De singulis enim provinciis Antecessoribus peculiaria suffragia competeabant, ergo & U. G. competere debent, qui in illorum locum successit, vid. Dn. Grübner *Diff. de Jure suffragandi Princip. Imperii usu intermisso non pereunte §. 2.*

XLVII. Ad designanda adepta jura, superioritatem, provincias &c. Ult. Gent. peculiaribus uti potest insignibus. Eadem quidem omnes, qui sunt de una gente, portant insignia, quæ velut decora tota gens sibi asserit, ut utentes iisdem insignibus præsumantur etiam esse ejusdem agnationis, domus & familiæ, ad designandam tamen præ aliis in familia competentem præeminentiam, solent Primogeniti insignia peculiari signo distingvi à reliquorum armis. Theodor. Höping *de Jure Insign. c. 6. n. 438. cap. 13. n. 41. 32. 70. seq.* Atque ad hæc insignia habenda jus U. G. pro diversitate antecessoris, obtinuit. Si enim regnum consecutus, habebit Regis insignia, in cujus locum successit, si in Ducatum vel Principatum successit, ea quæ Principum Regentium sunt, de quibus magna & laudanda opera egerunt Höping. *d. Tr. P. 3. n. 371. & multis seqq.* Spener. *Oper. Herald. Part. Spec. add. die Durchl. Welt P. 1. & 2.* Mutantur vero quandoque insignia per

Jura Insignium Re-gentis U G. consequitur.

additionem vel detractionem signi, quo incrementum regni per provinciæ accessionem, vel ejus decrementum, quod passum est per subtractionem provinciæ, tanquam signatum, indicatur. Höping. *cap. 8. p. 134.* Mutatio ista ab ipso Regente fit, sicut & insignium suorum initia ab ejus autoritate dependent, si non in aliorum præjudicium illa usurpentur. Privati e contrario insignia sibi pro arbitrio dare non possunt, sed ea à superiore accipiunt, quia usus insignium à jure Majestatis dependet. Multz. *in Repræsentat. Majest. Imperat. per singula ejus jura P. 2. c. 22. n. 132.*

Varii effectus ab appensis Insignibus Principum.

XLVIII. Sunt Regum & Principum insignia variorum & magnorum effectuum. In quibus locis appensa vel apposita reperiuntur, illis plenam pacem & securitatem promittunt, ut, qui in illis non veritus fuit hominem lædere, læsisse dicatur publicam pacem den Burg-Frieden, cujus pœna est manus amputatio, & pro gravitate causæ capitalis, etsi tantum in tali loco gladium cōtra aliquem strinxerit, quamvis eum nondum læserit. Myler. *de Princip. & Statib. Imp. P. 2. c. 52. n. 6. seqq.* Beföld. *Thes. Pr. voce Burg-Friede.* Per præfixa insignia denotatur, Jurisdictionem in eo loco illi competere cujus sunt insignia Tabor. *Tract. Vol. 2. p. 619. qv. 13.* Brunn. *ad C. tit. Ut nemo privat. titul. n. 2. & 3. vid. supra §. 27.* Faciunt appensa insignia Principis ad significandam immunitatem, à Tributis solvendis datam prædiorum possessoribus *L. 1. C. Ut nemo privat.* Stryk. *Diff. de Abusu Jur. quasit. cap. 6. n. 21.* item ab hospitalionibus militum, ad quas alias subditi obligati sunt. Tabor. *d. Tr. Vol. 1. de Metat. & Epidemit. P. 1. cap. 7. P. 2. c. 3. P. 3. cap. 2. art. 1. seqq.* XLIX.

XLIX. Insignibus suis etiam utuntur Principes in sigillis & sigillationibus publicis, quos imitantur alii Viri Illustres, Generosi ac Nobiles, ut fidem concilient negotiis apud se peractis. Ob-
 gnari nempe solent sigillis acta publica, Edicta, Mandata, Rescripta, leges, Investituræ &c. Ut plurimum vero Regentes Principes distincta habere solent sigilla, quorum aliud causis judicialibus, aliud feudalibus, aliud secretioribus negotiis, aliud iterum causis Cameræ ac contractibus s. ipsius Principis obligationibus deputatum est, ut singulæ res & negotia aptam & convenientem, per quam intimantur, habeant notam. Fides, quæ per sigilla facta, sanctè servanda est. Etsi enim sigillum res per se nuda sit, nihil sine literis aut subscriptione efficiens, ab omni tamen ævo illis accessit, ut fides illis quoque habeatur, quæ de tanto valore est, ut turpe reputetur, si exhibens istis fidem eam non servaverit. Theod. Höping. *de Sigillor. pri- sco & novo jure cap. 7. cap. 8. n. 34. cap. 9. n. 8. & 9. c. 10. n. 2. seqq.*

*usus Insi-
gnium
in sigillis
Principum.*

L. Cum autem ceræ signacula imprimantur, & ea diversi coloris est, etiam in eo U. G. obveni-
 et jus & dignitas. Pro diversitate populorum fit, quod uni colori ceræ plus deferatur, quam alteri. In Hispania color niger in pretio est. In Gallia viridi cerâ, ob coloris amœnitatem & herbaceam viridescentiam, privilegia & alia id genus literas Rex consignat. Aliæ majoris momenti literæ, quæ ejus majestatem & dignitatem concernunt, albâ cerâ consignantur, in qua maximè etiam ejus insignia conspiciuntur, ut nemini ex aliis Regni Fran-

*Coloris ce-
ræ, cui si-
gilla Prin-
cipis im-
primun-
tur, unius
præ altero
dignitas,*

ciæ Principibus usum albæ ceræ sibi asserere liceat, nisi specialem desuper Regis concessionem produxerit *Limn. Notit. Regni Francic. lib. 2. cap. 7. lit. e & d. Höping. d. l. cap. 3. n. 65.* In Germania ceræ rubræ maxima dignitas est, quia color rubeus figurat ignem, qui est elementum nobilius, ut ab ipso Imperatore & Principibus Imperii in signum majestatis & superioritatis adhibeatur. Aliis inferioribus ceræ rubræ usus in publicis negotiis nullus est, nisi eum per privilegium impetraverint. Sic Carolus V. Imp. privilegium ceræ rubræ dedit Comitibus de Schwartzburg. *Lunig. im Deutsch. Reichs Archiv. Part. special. Contin. II. unter denen Grafen zu Schwarzburg p. 295.* Est vero effectus competentis ceræ idem, qui sigilli, nempe quod fidem negotio faciat. *Knipschild de Jure & privil. Civit. Imp. l. 2. c. 13. Stryk. Diff. de Cerarubra & sacro Encausto. Quoniam autem in diplomatibus datis & aliis casibus Regis vel Principis sigillum serico filo appenditur, ad ejus receptum colorem quoque respiciendum est, ne instrumentis fides subtrahatur, quam alias usitatae ligulae præ se ferunt. Stryk. d. l. cap. 4. n. 20. seq. Höping. d. Tr. cap. 8. n. 59.*

*Per titulos
suos Prin-
cipes qua-
runt emi-
nentiam,*

LI. Quam eminentiam Principes præ altero insignibus suis intendunt, eam etiam Titulis, quos ab alio dare sibi postulant. Titulo autem potestas in regna & provincias competens exprimitur, quas quis vel actu tenet, vel habere titulo prætendit, ut, accepta occasione, bellorum habere possit prætextum. Ita in hodiernum diem Rex Galliae brevi titulo suo se nominat Regem Navarrae, quod Regnum tamen, à tempore Caroli V. Imp. in possessione Regum

gum Hispaniæ est, ne, à sede suorum Majorum expulsus, prætensionem in eam deponat. *Europ. Herald P. 2. p. 82. & 119. Huber. Rer. in Orbe gest. Tom. 2. p. 146.* Quandoque illi, qui per Titulum regnum prætendebat, & propter illud ad arma processerat, ut pacem eo citius ineat, titulus regni prætensi ad dies vitæ concedi solet, exclusa tamen spe in illud succedendi. Obtinuit in pace Olivenfi Johannes Casimirus, Rex Poloniæ, ad dies vitæ suæ usum Tituli & insignium Regni Sveciæ erga alios Principes, non erga Regem & Regnum Sveciæ, ne tamen post mortem ejus amplius successores sui illis uterentur, sed solis titulis & insignibus Regni Poloniæ gauderent *Instrum. Pac. Oliv. art. 3.* Cæterum de ipsis titulis, qui Principibus Europæ dari solent vid. Lunig. in *Histor. und Politisch. Schau-Platz des Europ. Cancellen - Ceremoniels.*

LII. Fuit hætenus gentis suæ Ultimus ex Apanagiatis, quibus alimentaria provisione ex bonis Regni vel Principatus prospexerat Primogenitus, ut potuerint vivere ex dignitate Gentis Springsfeld de *Apanagio cap. 4. n. 2. capp. seqq.* qui, uno apanagiato decedente, ei quoque soli succedunt, non primogenitus Henric de Cocceji *Consil. ac Respons. in Caus. Illustr. Tom. I. Consil. 19. p. 912. & Consil. 30.* Assignata ista portione non penitus Apanagiatus exclusus est à successione in Principatum, sed, si omnes ex linea Primogeniti decesserint, is qui ultra genitus & solus adhuc ex gente superest, sine nova collatione Principatum consequitur, & ea acquirit, quæ primogeniti erant, apanagium vero mutato hoc statu extinguitur. Hunc in finem,

quod aliquando in tali casu Apanagiatus in Principatum successurus sit, Titulum etiam & Insignia Principatus retinet. Myler. *de Princip. & Statib. Imp.* P. 1. c. 21. §. 9. Stryk. *de Success. ab Intest. Diss.* 1. cap. 3. §. 17.

An U. G. ab ecclesiastico statu in secularem revocari possit? Aff.

LIII. Si Ultimus gentis suæ sit sacris officiis destinatus & seculo exemptus, in quæstionem venit, an possit restitui seculo, ut per eum regno & conservationi gentis suæ consulatur? affirmativa sententia validissimis rationibus evincitur 1. quod nulla immutabili lege talis mutatio status prohibita, sed è rebus indifferentibus sit, hinc illa sine violatione legis ac conscientiæ institui potest, cum, quæ sunt vincula ex humana dispositione, omnia superior dissolvere valet 2. in statu seculari non minus Deo & hominibus grata & utilia officia præstari possunt, ac in statu ecclesiastico, quin cum ipsa persona ecclesiastica, ex justa causa, deferere possit sacrum ordinem Thomas. *Dissert. de Desert. Ordin. Eccles.* quid 3. obstaret, cur non superior, si ad secularem Reip. functionem destinandus sit minister Ecclesiæ, statum ejus ecclesiasticum cum seculari mutare posset? Videmus 4. ecclesiasticum ordinem non esse prorsus immutabilem, quia ob delictum minister ecclesiæ ab ordine suo depellitur & ante supplicium in secularem statum reponitur, ut notabile hujus rei exemplum exhibet Lunig in *Theatr. Cerem.* P. 2. p. 342. seq. de Zacharia Georgio Flagge, concionatore in Bartelsfeld, qui 1706. ob crimen falsæ monetæ à Consistorio Hannoverano omni exutus dignitate & jure sacerdotali, & postea seculari judici ad pœnam traditus. Plura exempla ita exauctoratorum vide ap. Döpler

pler in *Theatro pœnarum, supplicior. & execut. P. I. cap. 62.*

LIV. Nec destituimur exemplis ab ordine ec-
clesiastico ad secularem statum revocatorum Prin-
cipum. Ex Polonia Micislai II. filius Casimirus, Ul-
timus totius gentis, Chuniacense monasterium in
Gallia ingressus, & ibi ordinem S. Benedicti profes-
sus fuerat. Cum vero Poloni capite destituerentur,
& neminem propiorem haberent, cui habenas regni
committerent, quam hunc Casimirum, à Benedicto
IX. Pontifice 1041. impetrarunt, ut eum in statum
secularem reciperent, modo consuetudinem capil-
los decurtandi retineret, eumque in hoc ritu alii Po-
loni sequerentur, & ut Nobiles cum plebe Romano
Pontifici quotannis, ad expiandam religionem à Ca-
simiro profanatam, tributum exsolverent Dlugoss.
Hist. Pol. l. 2. p. 198. seq. l. 3. p. 206--218. Dubrav. Hist. Bohem. lib. 7. p. 194. Aliud impetratæ hujusmodi di-
spensationis Pontificiæ à Polonis exemplum est in
Joh. Casimiro Rege, qui Romæ Cardinalitia digni-
tate insignitus vivebat, sed post mortem Vladislai
fratris, in magno Procerum conventu, solennibus
ceremoniis Rex Poloniæ creabatur. Ziegl. in *Theatr. temp. p. 1423.* Ita Reinaldus Dux Mutinæ, post mor-
tem Ducis Francisci II 1694, ut ad Ducatus successio-
nem habilis esset, Pontificis venia Cardinalitiam di-
gnitatem deposuit, & in seculum receptus fuit. A-
ctum depositi illius characteris vid. in *Europaischen Herold. P. 2. p. 769. seq.* Plura adhuc hujus rei exem-
pla vid. ap. Bonfin. *Rer. Ungar. Decade 2. l. 5. p. 163.* Dn. de Ludewig in *Germ. Princip. l. 1. c. 1. §. 8.*

*Exempla
in ordinem
secularem
revocato-
rum.*

LV. Qui ut Ultimus gentis suæ ad jura regni
alia- *An ll. G. ad
ineundum*

*matrimo-
nium obli-
gatus sit.*

aliaque, quæ genti competunt, pervenit, ut per eum gens conservetur, quæri potest, an ad ineundum matrimonium obligari possit? videbit pro eo contrahendo rationes moventes adesse, quas etiam precibus possunt urgere subditi, nempe quod salus totius regni postulet, ut, prole genti data, evitetur, ne ab extraneis, qui id affectabunt, post mortem ejus armis invadatur, & contra voluntatem subditorum à validiore hoste illud occupetur. Si precibus his & rationibus velit annuere, faciet quod est de salute Reipubl. ad quam promovendam alioquin jam obligatus est. Si nihil hisce commoveatur, & ex aliis causis malit præferre cœlibem statum conjugio, sicut privato nulla imponi potest necessitas ad matrimonium ineundum *L. 21. ff. de R. N. L. 12. C. de Nupt.* ita nec Principi. Cum enim in iis, quæ mediæ naturæ sunt, è quibus quoque matrimonium & cœlibatus sunt, alia aliis magis conducant ad virtutem, & in uno horum statuum possint melius edi bona opera, quam in altero, liberum cuilibet esse debet, præferre statum alteri, quem velit, ut in electo meliora præstet & peragat. Baro de Canstein in der Harmonie der vier Evangelisten *P. 5. cap. 4. p. 1025. seq.* Pro regno itaque hoc medium reliquum erit, ut in tempore de successore consultetur, qui ad regni successionem statim post mortem U. G. possit admitti, quod factum hoc seculo in Anglia, vivente Anna Regina, & superiore seculo in Svecia, vivente Christina Regina, de quibus casibus infra *cap. seq. §. ult.*

*An U. G.
cum perso-
na Levit.
18. & 20.*

LVI Ultimo gentis in matrimonium contrahendum propendente, sed cum persona consanguinitate vel affinitate sibi juncta, à DEo tamen non expressè

preſſe *Levit. XVIII. & XX.* prohibita, matrimonium cum tali non ipſi denegandum erit. Cum enim DEus peculiari lege quasdam tantum personas ſanguine alicui vel affinitate junctas exceperit, ne cum illis matrimonium contrahatur *Levit. 18.* & rursus earum, & non aliarum personarum prohibitionem *Levit. 20.* repetierit, indicium hoc certum eſt, DEum ſuam legem ad expreſſas illas personas reſtrinxiſſe quoque, & permiſiſſe, ut, in quibus personis non eadem, quæ in expreſſis, deprehenditur ratio, cum illis libertas contrahendi matrimonium cuilibet ſalva maneat. Non eadem vero ratio, quæ in prohibita patrui vidua, eſt etiam in avunculi vidua. Illa enim mecum de una carne participat, & inter me & illam unitas familiæ ſubeſt. Patrui viduæ ob maritum peculiaris honor & reverentia debetur, quæ deſitura eſſet, ſi ea, quæ matris loco mihi venit, in meum thorum veniret, & mihi, ut ſuo marito, ſubjecta fieret. De avunculi vidua primum nihil *Levit. 18.* legitur. Deinde mecum non unam familiam ducit, nec una caro mecum eſt, proinde nec tantus reſpectus, nec tantus honor inter me & eam eſt, quantus inter me & patrui viduam intercedit. In Uxoris deſunctæ ſorore ſemotæ ſunt illæ circumſtantiæ, quæ demum, ubi adſunt, matrimonium cum ea illicitum faciunt *Lev. XVIII. 18.* Diſpar etiam eſt ratio hujus à matrimonio cum mariti fratre. Nam cum hoc ideo prohibitum eſt matrimonium, quia inter Judæos ab unoquoque fratrum domus peculiaris ædificanda erat. Quod ſi vero quis fratris viduam duxiſſet, quæ fratri jam ſobolem pepererat, & ex ea jam domus ædificata fuerat, confuſio genealogiarum & domuum obventura fuiſ-

nō expreſſe probibita matrim. concedendum?

set. Hæc autem domuum confusio in matrimonio cū uxoris sorore non metuenda fuit, cum ex utraque sorore conjuge maritus sibi domum ædificat. Quia fœminarum in constituenda & conservanda familia non eadem ac marium est ratio, ob hanc cessantem causam marito non obstabit, quo minus domum suam cum defunctæ uxoris sorore ædificet. Et sic in aliis quoque casibus, ut uxoris sororis filia, quæ cum patruī vidua in pari gradu est, facile dari potest diversitatis ratio. Accedit pro libertate matrimonii cum non expressis personis *Levit. 18.* quod, quia in S. literis computatio graduum planè incognita, & ex V. T. nullum possit produci exemplum, matrimonii prohibitionem juxta graduum computationem factam esse, ex paritate gradus ea quoque evinci non possit. Si sub nominata persona paritas gradus attendenda esset, absurdum hoc sequeretur, quod, quia consobrinum in quarto gradu ducere licet, etiam abneptem ducere fas esset, quia ea quoque in quarto gradu est. vid. Brückner *Decis. matrim. cap. 6.* Dn. Böhmmer in *Jure Eccles. Protest. tom. 4. Lib. 4. tit. 14. §. 65.* & in *Diss. de Sublimi Princip. ac Stat. Evangel. dispensandi jure in caus. & negot. tam sacr. quam profan. Sect. 2. cap. 2. §. 23.* Stryk de *Dissensu Sponsal. cap. 5. §. 20.* Dn. Samuel de Coccej. de *Jure Controv. tit. ad L. Jul. de Adult. qv. 6.*

LVII. Concludendum ex dictis: ergo U. G. permittendum esse matrimonium cum defunctæ uxoris sorore, de quo vide speciale Responsum Juridicum apud Henricum de Coccej. in *Consil. & Resp. Rer. judicat. Tom. 2. p. 67. seqq. p. 134. seqq. p. 910. seqq.* Bucholtz in *Rinteleni Resp. pro hoc matrim.* item cum defunctæ uxoris sororis filia, quod matrimonium Responsio juridico

*Præjudicia
pro perso-
nis non ex-
pressis.*

dico pariter probatur apud Coccej. *d. l. p. 369. seqq. p. 390. seq.* & Hertium *Consil. Tom. I. Resp. 54. & Resp. 561.* cum avunculi vidua Dn. Samuel de Coccej. *d. l. tit. de R. N. qv. 13.* cum privigni vidua Hert. *Vol. 1. Consil. 122.* Nihil valet, quod pro contraria sententia nequitur argumentum ex regula *Levit. XVIII. 6. Nemo accedat ad carnem carnis sue:* quod ubi eadem Legisratio, ibi eadem quoque sit Legis decisio, nam negandum in personis non expressis cum expressis *Levit. 18.* eandem esse rationem, ut ostensum §. *preced.* Deinde datam à se regulam DEUS tot casuum specialium enumeratione satis ipse jam illustravit, sed & eam, ut novam legem, ad istos casus restrinxit. Nihil quoque pro contraria sententia facit, quod ita nec matrimonium cum avia vel proavia censi possit prohibitum, quia harum quoque personarum DEUS expressam mentionem non fecit; nam patris vel matris nomine etiam avia & proavia veniunt, quæ nepotum vel pronepotum mater rectè dici possunt, unde non opus fuit, hos & similes casus in linea ascendente exprimere.

Resolvuntur dubia.

LVIII. Vivit Ult. G. in matrimonio sed cum sterili Uxore, de qua omnis spes collapsa, quod masculam prolem, quam U. G. maximo desiderio efflagitat, paritura sit, quæritur: an ab ea divertere, & spe habendæ sobolis cum alia contrahere possit matrimonium? videri posset periculum interituræ gentis causam sterilitatis legitimare, quodque U. G. non habeat talem uxorem, qualem debet habere, nempe, juxta Tacitum *Lib. 12. Annal. nobilitate & puerperio insignem.* At cum ne quidem juxta eos, qui cum adulterio ad divortium concedendum alias causas admit-

An à sterili Uxore divertere possit?

tunt, quibus æquè ac adulterio violatur ac frangitur fides conjugalis Illustr. Dn. Böhmer *in Jure Eccles. Protestant. Tom. 4. tit. de Divort.* naturalis sterilitas pro tali causa & facinore æstimari possit, cum sterilis uxor parere mallet, & ad conservandum genus mariti sui partu ex se nato aliquid conferre, si ipsa posset, neganda proposita quæstio est. Maritus, qui ob hanc causam deferere vellet suam uxorem, magis contra conjugalem amorem peccaturus esset, qui hic major ipsi esse debet, quam incerta spes prolis ex alia uxore habendæ. Non satis est, quod stirpis regiæ extinctio Rempublicam intestinis turbis ac exterorum direptionibus possit exponere, & sæpe quoque soleat, nam possibile est, ut aliis licitis mediis Respublica à talibus malis liberetur, infra *b.c. §. seq. & cap. seq. §. ult.* Sæpe accidit, quod melius Reip. consulatur, si ab aliis gubernetur, quam ab eo, qui de regio stemmate est, unde futura talia illicitis mediis non erunt procuranda. Dn. Joh. Frideric. Keiser *in Diss. de Jure Princip. Evangel. circa divortia cap. 3. §. 27. inf.* Brückner *c. Tr. cap. 11. n. 42. & cap. 13. n. 24.* Balthasar Sigism. von Stosch *vom Præcedentz oder Vörder-Recht p. 802. seqq.*

*Ult. G. sine
berede de-
cedens per
testamentū
de succes-
sore regno
consulere
potest.*

LIX. Utroque in statu, vel cœlibe vel conjugali, U. G. sine prole manente, ne post mortem ejus periculum sit, regnum sine certo successore fore, testamento is declarare potest, ad quem, secuta morte sua, illud devenire debeat. Leguntur hinc à variis Europæ Principibus testamenta condita, si non semper ab Ultimis Gentis suæ, attamen eo fine, ut prævenirent litibus, quas ratione successionis prævidere poterant. Exempla Testamentorum Illustrum collecta extant in Appendice *Tr. de Cautel. Testament.*

B. Sam. Strykii. His addi possunt, alia apud Loccen. *Hist. Svec. Lib. 6. p. 326. & 343.* Lunig im Reichs-Archiv. *Part. Spec. Contin. 2. unter dem Fürstl. und Gräfl. Hause Nassau p. 486.* De facultate autem testamentum condendi de regnis & principatibus, ex facultate in principatum & bona alicui competente judicandum erit. Etenim si bona, super quibus testamentum fit, sint in alicujus patrimonio, non dubium, id post mortem Testatoris vim suam habere. Idcirco in casu, ubi per fideicommissum à testatore bona sua ad masculos ex sua familia restricta, & Ultimus familiæ jam ea possideat, de illis testamentum condere, & per illud ex filiabus familiæ descendentes excludere, eaqve pro suo arbitrio in aliam familiam transferre potest, quia in Ultimo masculo definit vinculum fideicommissi esse, isqve plenum dominium consequitur, ex quo de bonis suis nunc liberè disponere valet. Vide de hoc casu eruditum Responsum Juridicum in Illustri familia datum ab Henrico de Cocceji in *Consil. & respons. in Causis illustrium Tom. 1. Resp. 10. p. 733. seqq.* Si non sint in libera Testatoris facultate bona ab eo possessa, nec ejus super illis testamentum valebit, sed post mortem U. G. bona deveniunt ad eos, quibus de illis alia lege fundamentalis cautum erat. Conf. Budd. in *Select. Jur. Nat. & Gent. Exerc. de Testam. summor. Imper. speciatim Caroli II. Hispan. Regis cap. 1. & 2.*

LX. Dicendum nunc erit de gratia danda huic, de quo hoc loco agimus. Ult. Gent. ad eam juxta alios à superiore petendam verum jus habet, superior autem ad eam dandam supplicanti, ideo quod U. G. suæ sit, sufficientem causam. Consideranda ab

*An alicui
competat
facultas
condendi
testam. de
Principa-
tibus.*

*Ex causa,
quod quis
sit U. G. ei
gratia dan-
da.*

eo erunt antecessorum merita, ob quæ eorum genus ad tantam dignitatem ascendit, & commoda, quæ ab illis Reipublicæ acceperunt. Expendendum, quod à tam celebri gente insigne Decus Aulæ, Curia, Ecclesiæ totique Civitati, per tempora pacis & belli, imo & Orbi literato datum, quod ipse U. G. sectator paternarum virtutum fuerit, bonique civis officium impleverit, nunc autem ab omnibus, eundem secum sanguinem trahentibus, desertus sit, & finem ferè tota gens in ipso attigerit. Hinc si alias est gloriosum Principi suâ gratiâ erga subditos & alios illustrare imperium, quâ amor & delictum totius generis humani fit, quanto magis ad ejus gloriam procedet, si ex præexistente hac causa se benignum & gratiosum exhibeat. Et si moveri se patitur ad gratiam dandam ob lætum nuntium, quanto magis ad eam moveri debet, ob egregia alicujus & majorum suorum facinora, quod & speciem justitiæ habet.

Gratificandum U. G. majoris dignitatis gradu.

LXI. Causa ergo erit, adspiranti U. G. ad majorem honoris gradum ut Princeps eundem conferat. Nec ob hanc ambitionem videri potest culpandus, cum, quod alii faciunt, in eorum vestigiis deprehendatur. Sunt enim multorum recentia exempla, qui ad majores dignitates ascenderunt. Ao. 1702. Rudolphus Josephus Baro de Lissau à Cæsare Comes renuntiatus. Ao. 1703. Johann Comes de Marlborough ab Anna, M. Britannia Regina, in Ducalem statum, & postea in Germania in Principem Imperii evectus. De pluribus hoc seculo, tam in ecclesiastico, quam seculari statu, ad majorem dignitatem promotis vid. Electa Jur. publ. Tom. 8. P. 3. n.

16. Ludwig im ordentl. *Examen über die Universal-Spi- stor. ad A. 1701. seqq.* Ad maiorem, ut dictum, digni- tatem Superior U. G. evehere non difficilis esse de- bet, qui collatam in eo quoque tuebitur & conserva- bit, ne inferiores se ei æquiparent, aut apud eos in contemptum ille veniat *L. 8. C. de Dignit. L. 2. C. de Of- fic. divers. judic.*

LXII. Pergo ad gratiam pœnæ promeritæ *An U. G. ob dandam in delictis.* Inprimis quæritur: an ob ho- *homicidiū* micidium ex animo & data opera patratum, U. G. *gratia fieri* remitti possit pœna capitalis? ex tot locis SS. in qui- *possit, ne* bus doloso homicidæ pœna mortis statuta *Genes. IX. 6. capitaliter* *Exod. XXI. 12. Levit. XXIV. 17. Matth. XXVI. 52. Apocal. puniatur?* *XIII. 10. & Numer. XXXV. 16. 33. ubi dicitur: pro eater- Argumen- ra fieri non posse expiationem à sanguine, qui effusus esset ta negan- in ea, nisi per sanguinem effundentis eum communis sen- tium.* tentia elicitur: à DEo pœnam esse capitalem contra dolosos homicidas sancitam, ut tantundem patian- tur, quantum mali intulerunt, eamque pœnam, quia in N. T. repetita, esse præcepti divini univer- salis, hinc indispensabilem. Eam quoque ob sum- mam criminis atrocitatem, dum homicida, homine ad imaginem DEi condito occiso, crimen læsæ ma- jestatis divinæ commisit, remitti non posse, ne DEus, ea remissa, in Ultionem & vindictam sanguinis in- nocenter effusi excitetur. Vid. Rechenberg. *de Jure Principis Christiani aggratiandi circa homicidium negato.*

LXIII. Observatione tamen non indignum *Dubia Gro- est, quod docet H. Grotius ad Matth. V. vers. 40. p. 222. tii & Strau inqviens: Verum tamen, ut illa publicorum judiciorum chii contra potestas exerceatur citra dispendium christiane lenitatis, negantium multis cautionibus opus esse video, quæ passim negligun- sententiā?*
tur

*tur - - - In ipsis homicidiis , non tam nudum factum
 spectandum mihi videtur , quam quæ ante acta vita occiso-
 ris fuerit , veneritne ad hoc facinus impetu , an delibera-
 tione , & quod præcipuum est , sitne ingenium sanabile - - -
 Hæc discrimina à iudicibus expendi multo satius esset , quàm
 alios ex solo facti nomine audito ad mortem rapi , aliis , qui
 gratia & amicis valent , per indulgentiam principalem con-
 tingere , quantumvis atrocium facinorum , impunitatem .
 Nam quod quidam existimant , homicidio naturaliter respon-
 dere capitis pœnam , in eo falluntur . Pœna enim delicto-
 rum non sunt ipso jure naturæ , aut ulla DEi perpetua lege
 constitutæ , sed pro modo inde imminentis periculi intendi
 ac remitti solent . Docet nos Caini historia , prima illa mun-
 di ætate pœnam homicidii fuisse latam fugam , cujus acces-
 sio erat , quod pii purique homines ita contaminatorum a-
 spectum contactumque declinabant - - Feritas quæ ante
 diluvium humanos mores invaserat , occasionem novæ legi
 dedit , ut nimirum homicidæ sanguis effunderetur , quæ lex
 ut illis temporibus accommodata à DEo in ipsa humani ge-
 neris post diluvium instauratione promulgata est . Sed opti-
 mus suæ legis interpretes DEus id refert ad cædem , quæ fit de-
 liberato , structisque insidiis Exod. XXI. 14. - - - Fortè
 non pauciores à delinquendo absterreret ad opus damnatio ,
 quam mors ipsa : & simul , quod præcipue spectandum est
 christiænæ dilectioni , daretur spatium agendæ pœnitentiæ ,
 quæ non interdum supplicii præcipitatione præciditur &c .
 Ad non minorem considerationem spectat , quod
 tradit Joh. Strauch in Jure Justin. Diss. 29. aphor. 30.
 ubi de aggratiatione pœnarum agit , & ait : Hæc non
 habet locum in delictis jure naturali prohibitis ex causa
 mera gratiæ ; habet tamen & in his locum ex causa neces-
 saria alia , vel honesta . Et deinde de pœna Lege Mo-
 faica*

saica dicta: *Quia etsi pœna in genere suo causam habet naturalem, determinari tamen non potest, nisi per actum liberum voluntatis. Punibile enim esse, naturaliter quidem sequitur, ex ipsa peccati & peccatoris ad superiorem relatione: sed punibile esset ali pœna, naturaliter necessarium non est. Unde nihil obstat, quo minus hæc pœna sit relaxibilis.* Utraque horum sententia eo redit: à lege divina non alienum esse, si à mortis pœna, causa movente, eximatur dolosus homicida.

LXIV. Pro hac sententia adhuc plures cer-
tant, eamque non vulgaribus argumentis corrobo-
rant, quæ hic quoque audienda. Urgent, ex lege
naturali nullas contra homicidas proferri posse pœ-
nas, quæ si essent, nec DEum ob pœnitentiam homi-
cidæ condonare, & contra jus naturæ dispensare pos-
se, omnes pœnarum species ex jure positivo prove-
nire, cujus cum Princeps autor sit, hinc ipsum eo nō
obstringi, & quoad alios de eo dispensare posse. In
fonte Textus *Genes. IX. 6.* reperiri: DEum prænun-
tiare: *futurum* ut homicida iterum morte afficiatur,
quocunque modo fiat, quod judicium effugere nec
datum ipsi erit, licet fortè severitatem humani ju-
dicii evitaverit, non lege statuere, ut præcisè per
magistratum capite plectatur. Selden. *de Jure Nat.*
& *Gent. juxta disciplinam Ebræor. Lib. 4. c. 1. p. 481. seq.*
Et licet in multis Scripturæ locis *futurum* etiam id
denotet, quod fieri ab hominibus per modum præ-
cepti debet, satistamen esse, quod & prior sensus lo-
cum habere queat, & habuisse in Caino constet, hinc
esse probandum, quod sensus pro dissentientium par-
te præferri debeat. Pro explicatione præsentis milita-
re, quod ea cum jure naturæ conveniat, quod pote-

*Argumen-
ta eorum,
qui affir-
mant pœnā
homicidii
dispensabi-
lem esse.*

statem Principi relinquit, de pœnis omnium delictorum dispensandi. Non evincere contrariam sententiam, appositam textui rationem, quod homo ad imaginem DEi conditus sit, universalem esse, nam hanc quidem esse posse universalem, non tamen ipsam legem, ea etiam Ebræos usos fuisse, cum juberent, ne suspensi insepulti relinquerentur. Grot. *de J. B. & P. L. 2. cap. 19. §. 4. n. 1.* Mosen *Exodi XXI. 12.* de homicidio quidem doloso loqui, sed non omni. Homicidium, nempe dolosum s. voluntarium, duplex esse, aliud *subitaneum*, quod in rixa non, vel parum præmeditata committitur, aliud *insidiosum*, de quo Moses ibi agit, quæ distinctio agnita reperitur à Davide, qui in casu ficto à Thecoensi foemina non contra, sed secundum Legem Mosaicam de fratricida judicabat 2. *Sam. XIV. 5. seqq.* Hanc sententiam: pœnam homicidii capitalem à seculari magistratu remitti posse, jam primævos christianos & patres approbasse, nam clericorum fuisse pro homicidis intercedere, & cavere, ne humanus sanguis effunderetur c. 1. & 2. C. 23. qv. 5. inde sententiam; quod pœna homicidii indispensable sit, non ex doctrina primitiva aut Patrum esse, sed successu temporis invaluisse. Et in hanc sententiam non modo conspirant laudati §. præc. J. Cti, aliique ex eorum numero Viri celeberrimi Thomas. in *Disp. de Jure aggrat. Princip. Evangel. in caus. homicid. cap. 3. §. 1.* David Stavinski, quondam Prof. Regiomont. in *Disp. de Jure Princip. pœnas lege Divin. determin. mitig. & remit.* & ad argumenta, quæ contra eam adhuc proferri possunt, respondent, sed & jam ante eos veritatem ejus agnoverunt & calculo suo comprobaverunt Ecclesiæ nostræ venerandi Theologi Joh. Heini-

Heinichius Prof. Theol. Rintelenſis in Conſilio homicidæ dato *de Diſpenſat. circa pœnam homicidii* quod præmiſſum legitur notis *ad Conſtit. Caroli V. Ludovici, & Philippus Ludovicus Hanekenius Theol. Wittebergenſis de Jure Princip. aggratiandi circa homicidium.* Quibus addendum Reſponſum Facultatis Juridicæ Hallenſis de Ao. 1703. pro hac ſententia conceptum, quod exhibetur in cit. Diſp. B. Thomafii *in f.*

LXV. Exhibita hic vides in utramque ſententiam de pœna mortis homicidii dolofi argumeta. Quid ergo à nobis reſpondendum ad quæſt. §. 62. *in §. 62.* *Reſponſio ad quæſt.*
 propoſitam. Exiſtimamus rem omninò periculofam eſſe, velle homicidam Ultimum Gentis ſuæ ex ſummo jure ad ultimum ſupplicium condemnare, & cum eo totam gentem ſuam exſtirpare, ſua & antecellorum ſuorum merita extra omnem æſtimationem ponere, ad dolorem quem conteſtatur, & ſpem emendationis, quam facit delinquens, animum ſuum non convertere, ſeqve ita ei ſubtrahere, ut, propter crimen in unum hominem comiſſum, ne quidem futura officia ſua, quæ adhuc poteſt toti Reipubl. præſtare, æſtimari debeant. Fac: homicidam noſtrum eſſe ex Principis regentis familia, & poſſe aliquando eum Principatus ſucceſſorem fieri. Fac: eſſe eum magni Principis miniſtrum, cujus conſilio moderatur pacis vel belli negotia, an hic ſolida ratione ſtatui poterit, eum morte eſſe è medio tollendum? Cum autem in juris applicatione ad omnes facti circumſtantias reſpiciendum ſit, & minima quoque circumſtantia eam variet, ex prolatis his circumſtantiis & argumentis præmiſſis haut difficulter nunc concludimus: à generali juris regula hic re-

cedi & Principem delinquenti gratiam facere posse. Princeps hic imitabitur Davidis exemplum, qui in ficto â fœmina Thecoensi casu respiciebat ad ejus preces, & ne ejus filius, qui fratrem suum occidisse fingeatur, occideretur, cum unicus superstes ex familia mariti esset, â vindice sanguinis eum liberabat 2. Sam. XIV. 5. seqq. Hoc ipso divinæ legi, homicidam morte puniendum esse, nihil detrahitur, quia ut absque tam gravibus circumstantiis accipiatur, nulla ratio evincit. Aliter, & non danda gratia erit, si levis saltem adsit causa, ac multo magis ab ea abstinendum, ubi auri argentiqve commodum præsentatur, nam ita venalis, contra naturam suam, gratia redderetur, & spe illius sceleratissimi homines facile securi redderentur. Dn. Böhm. *Diff. de Sublimi Princip. ac Statuum Evangel. Dispensandi jure &c. Sect. 2. cap. 1. §. 28. seq.*

*Ult. G. de
sepulchris
familiari-
bus libere
disponere
nequit.*

LXVI. Si in familia sint sepulchra communia, de Ultimo ex ea disquiratur, an de illis pro lubitu disponere & extra familiam alienare possit? quod de Jure Civ. affirmandum, quia, cum hoc jure sepulchra in privatorum agris erigebantur, inde ad eos spectabat quoque libera de illis dispositio §. 9. J. de R. D. At cum hodie sepulchra publica autoritate constituentur, & ab Ecclesiæ Patrono in usum certæ familiæ concedantur, dicendum, quod, extincta familia, ad Ecclesiam revertantur, cui ulterius de illis disponendi arbitrium relinquendum. Stryk *in Usu Mod. ff. tit. de Relig. & sumpt. funer. §. 38.*

*An Plagiū
in U. G. com-
missum ca-
pitale?*

LXVII. Plagium, quod crimen publicum est L. 1. 4. ff. ad L. Fab. de Plagiar. in Ultimum gentis suæ commissum, cujus famosum exemplum Historia in Fride.

Friderici Placidi, Electoris Saxoniae, duobus filiis Ernesto & Alberto à Kauffungio commissi, nobis exhibet vid. Spener. *Sylog. Geneal. bist. p. 338.* Rechenberg. *Diff. Hist. pol. P. 2. Diff. 13.* quæritur: an Plagiarius capite puniendus sit? quod affirm. de Jure Divino *Exod. XXI. 16.* & Canonico *c. 1. X. de Furt.* ut & Jure Civili, si parentibus plagiarius miserandas orbitates intulit *L. ult. C. d. t.* alias arbitrariè puniendus *L. fin. ff. d. t.* quæ pœna capitalis tamen hodie demum obtinere dicitur, si singulares adsunt circumstantiæ scelus aggravantes, ut si Judæus in Christiano plagium commisit. B. Hoppe *ad §. 10. J. de Publ. Jud. in U. H.* Existimamus vero, ob hanc circumstantiam Ultimi G. surrepti pœnam ultimi supplicii locum omninò sibi vindicare, nam eâ scelus aggravatur, cum tendat ad gentem extingvendam, ergo sceleris hujus pœna quoque aggravanda. Unde & summo supplicio Elector Saxoniae vindicavit plagium in Kauffungio, non attenta ejus exculpatione, quod vitæ Principum pepercerit, quam tamen in manibus suis habuit. Rechenberg *d. l. §. 17. seqq.* Carpz. *Pr. Crim. qu. 83. n. 90.* Döpler *in Theatr. pœnar. supplic. & execut. crim. P. 2. cap. 5. p. 191. seq.*

CAPUT IV.

De eo quod justum est post mortem Ultimi Gentis suæ.

LXVIII.

Extincta gente mascula per mortem Ultimi ex ea, desinunt omnia signa, quæ ad gentis aliqujus celebrandam inter vivos gloriam servantur & Mortuo U. G. insignia gentis franguntur &

*terræ man-
dantur.*

bantur, & cum morte Ultimi mors illis quasi indicitur. Moris hinc est, quod gentilitia insignia aboleantur, sceptrum, baculus regiminis, vexilla scindantur, frangantur, & vel in sarcophagum, vel juxta illum coniecta, inspectantibus, & ad has ceremonias invitatis amicis, in terra sepeliantur. Nam ut olim dona militaria sive munera, Heroe defuncto, in rogam conjiciebantur, vid. Joh. Ludov. de la Cerda *in Comment. ad libr. XI. Æncid.* ita hodie postremo familiæ extincto, etiam in ordine Baronum & Equitum, insignia ejus in exequiis cum solenni pompa terræ mandantur. Factum hoc, cum Bogislaus XIV. Ultimus Dux Pomeraniæ, septendecim annis, post emortualem diem suam, quæ fuit 10. Martii 1637. solenniter d. 25. Maji 1654. sepeliretur. Ziegl. *in Theatro Temp.* p. 243. b. Brachel. *Hist. sui temp.* l. 5. p. 43. Scharf Schmid *im Staats- und Krieger-Saal ad A. 1654. p. 584.* Item cum Arnoldus Wolfgangus Comes ab Hynn, Ultimus stirpis ac nominis hujus, cum ceremoniis suis terræ mandaretur Thulden *Contin. Hist. Brachel. P. 7. l. 3. p. 334.* De pluribus exemplis vid. Höping *de Jure Insign.* cap. 12. §. 4.

*Quibus ce-
remoniis id
fiat?*

LXIX. De Ceremoniis insignia humo mandandi & earum antiquitate, occasione Ultimi Ducis Pomeraniæ, nobis suppeditat sequentia Lunig. *in Theatro Cerem. P. 2. p. 562.* & ait: bey dem Grabe wurde der Regiments-Stab zerbrochen, das Siegel durch einen Goldschmid in zwey Stücke geschnitten, wovon die Cron-Schweden das eine, die Chur-Brandenburg aber das andere zu sich nahm; der Herzogs-Hut sampt der Trauer-Fahne wurden entzwey gerissen, und so denn zu des Herzogs Körper ins Grab gelegt; den Helm und Schwerdt aber be-
hielten

hielten die Landes-Nachfolger unverfehret. Hierbey aber ist zu wissen, daß die Zerbrechung der Waapen und Schilder bey dem Begräbniß derer jenigen, so die lekten eines Stammes und Namens sind, schon von langen Zeiten her, sonderlich in Teutschland im Gebrauch gewesen, also, daß die Stücke der bey dem Grabe zerrissenen Fahnen, Waapen oder Schild, Helm und Siegel in dasselbe geworffen werden, insgemein mit Beyfügung dieser Worte: Heute N. N. und nimmermehr! zum Zeichen, daß kein einiger von diesem Stamm und Namen an Manns Personen mehr übrig sey, und also auch dessen Waapen und Geschlechts Namen nicht ferne fortgeführt oder gebraucht werden solle. Also wurde Kaysers Henrich der Fünfte zu Speyer mit Helm und Schild begraben, wovon Crusius *Annal. Svecic. l. 9. P. 2. c. 11.* Nach besagtem Kaysers Henrich haben es auch viel andere, so wohl hohe als niedrigen Adels gethan. Damit aber gleichwohl das Gedächtniß des Waapens den Nachkommen nicht möge entzogen werden, so ist an einigen Orten die lobwürdige Gewohnheit, daß auf dem Grabmahl des lekten eines Stammes desselben Waapen verkehrt eingehauen, auch über demselben der Schild gleichfalls verkehrt und aufgehäuet werde. An andern Orten hingegen werden zwar Schild, Siegel und Helm zerbrochen, und ins Grab geworffen, nichts desto weniger aber ein anderwertiges Schild, Helm, Commandier-Stab und Fahnen, in die Kirche, wo das Begräbniß ist, nicht zwar verkehrt, sondern gewöhnlicher massen zum Andencken angeheftet.

LXX. Cum vero relicta territoria novos for- *An ad ter-*
 tiantur Dominos, non sine causa dubitat Schütz. *ritorii suc-*
Colleg. Jur. publ. de Statu Rei Rom. Exerc. 8. th. 18. inf. cessores
 annon una cum illis pristina insignia novis domi- *transcant*
 nis concedi quoque debeant, cum constet inter Re- *extinctæ*
 gem Sveciæ & Electorem Brandenburgicum sigil- *gentis insi-*
 lum majus Ducis Pomeraniæ scissum & divisum *gnia?*
 fuisse, & unam ejus partem ab uno, alteram ab al-
 tero

tero retentam, etiam galeam & clypeum hos successores inter se divisisse §. *præced.* Ziegl. c. l. quod dubium vel ex consuetudine hætenus observata, vel nova succedentium declaratione erit dirimendum. Alias cum insignia aliquid singulare in se contineant, quod proprium emortuæ familiæ fuit, id ad alios de alia familia haut extendi potest, sed quia defierunt esse, qui singularis istius possessores erant, non immerito cum sepulto U. G. sepelitur quoque. Cum interim in insignibus signa quoque referantur territoriorum competentium, quæ jam novorum successorum sunt, eadem adhuc ab ipsis retineri posse, etiam à ratione non alienum videtur.

*In Regno
aut obtinet
successio co-
gnatica, &
tunc etiam
fœminæ ad
eam admit-
tuntur.*

LXXI. Quoad successionem in territoria, quæ post mortem U. G. vacua relicta, aut in illis obtinet successio cognatica, aut agnatica. Si illa, ut in Anglia, Svecia, Dania, Hungaria, Hispania &c. in territoria tunc fœminæ ex regentis stirpe succedent etiam, ob spem populorum de optima educatione earum. Sed si contingat, quod Regina cum extraneo Principe matrimonium contrahat, regnum ita in aliam familiam transmittitur quoque, ut factum in Maria Burgundica, quæ nupsit Maximiliano I. Imper Huber *Hist. Orb. Tom. 2. p. 89. in f.* in Johanna, Ferdinandi Catholici Regis Hispaniæ, filia, quæ nupsit Philippo, Maximiliani I. Imper. filio, & in aliis vid. Sambucus in *Append. Rer. Ungar. p. 567.* Paul. Jov. *hist. sui temp. Lib. 28.* quod consensu populi fieri consendum est, quia eidem successio cognatica ab initio placuit. Si obtineat in regno successio agnatica, ut in Gallia, res devenit in eum statum, quo erat ante electum Regem,

*Aut agna-
tica, & post
mortell. G.
imper. ad
popul. redit*

gem, ac imperium ad populum redit. Unde in populi rursus potestate est, illud conferre cui velit, qui potestate tunc quoque gaudet, formam imperii mutandi. vid. Pufend. *de Jure Nat. & Gent. Lib. 7. cap. 7. §. 7.*

LXXII. Videndum tamen, an U. G. con- *Ex pacto*
fratrem, etiam extraneum, qui nullo sanguinis *confrater-*
vinculo sibi junctus est, ex pacto confraternitatis *nitatis U.*
relinquat, qui in Ducatus & relicta bona tunc ipsi G. *confra-*
sucedet. Pactum ipsum vocatur die Erb-Verbrü- *ter succe-*
derung & paciscentes Erb-Verbrüderete, quod quia *dit.*
nihil, quod Juris naturæ & Gentium decretis con-
trarium esset, in se continet, sed potius ad feli-
citatem status publici tendit, usu receptum est
Myler *de Princip. & Stat. Imp. cap. 25. §. 12. seqq.*
Exempla hujus pacti adsunt inter Domum Saxo-
nicam & Hassiacam, de quo peculiari Dissertatio-
ne egit Carpzovius, inter Domum Saxoniam,
Brandenburgicam & Hassiacam Limn. *in Jure publ.*
l. 4. c. 8. n. 172. Lunig. *Reichs-Archiv. Part. special.*
Contin. II. p. 763 unter Sachsen inter Marchiones
Brandenburgicos & Duces Pomeraniæ, interque
alias Personas illustres, de quibus vid. Lunig. *c. 1.*
Part. spec. Contin. I. p. 400. unter Schlesien, Spre-
nger *Instit. Jur. publ. P. 2. c. 19.* Itter. *de Feud. Imp. cap.*
17. §. 3. seqq. Ob nexum feudalem autem in Impe-
rio Romano Germanico ad hoc pactum accedere de-
bet Imperatoris consensus, imo post Carolum V. si
feuda sint majoris momenti, etiam Electorum & ali-
orum Principum approbatio, quia talia feuda aperta
â Cæsare sunt Imperio reservanda, in cujus præjudi-
cium cessurum esset, si possent â paciscentibus in ali-

um transferri *art. 11. Capit. Caroli VI. lter. d. cap. 17. §. 10.* Subditorum consensus ad ista pacta necessarius non est, si principatus & bona pleno jure à paciscentibus possidentur. Opus vero eo tunc est, si modum possidendi Princeps ex voluntate populi conferentis acceperit, ne ipsis invitis & ignorantibus novus Dominus obtrudatur. *Stryk. de Succ. ab Int. Diff. 8. cap. 7. §. 26. seqq.*

*Et in feudo
simultaneè
investitus.*

LXXIII. Si Principatus Jure feudi apud U. G. fuerint, videndum quoque, an cum eo super eo feudo alii, etiam qui non de ejus familia sunt, & forte ab U. G. Domino oblatis, à Domino feudi directo simultaneè investiti fuerint, *die mit gesampter Hand, oder mit den andern sämtlich beliehen* *Carpz. lib. 6. Resp. 75. seqq. de Ludwig Diff. de Differ. Jur. comm. & Saxon. in Simult. invest. cap. 2. §. 3.* Hoc si factum, in jura & feuda post mortem U. G. simultaneè investitus succedit, nam ex tali investitura jus in re investito quæsitum est, quod jam in actum se exserit, ut nec Dominus feudi, nec Ultimus gentis aliquid in ejus præjudicium agere possit. *Struv. in Synt. Jur. feud. cap. 9. apb. 16.*

*Nec non il-
le cui Expe-
ctantia in
feudum
concessa.*

LXXIV. Aliquando Dominus directus Expectanti-
am in feudum evacuatum *die Anwartschaft, den Anfall*, alicui concessit, quod in casum, quando res mea, quæ jam ad certum tempus alicui possidenda data, ad me reversa fuit, ut Expectivarius tunc eam à me accipiat, & actualem possessionem impetret, optime fieri potest, quia concessa hac spe nihil possessoris juri detrahatur *1. F. 3. 2. F. 26. §. Moribus. Stryk. in Exam. Jur. feud. cap. 12. qv. 15. & de Concurf. Expectant. §. 8. seqq.* Exempla concessarum Expectantiarum tam ex superiore, quam nostro ævo vid. ap. *lter. de Imp. feudis cap. 10. §. 5. & 6. Fleischer. de Jure feud. cap. 10. §. 8.* Feudo hinc per mortem U. G. aperto, Expectivarius jam suo jure utetur, & à Domino petendi, ut propter existentiam

am conditionis, sub qua ipsi feudum promissum erat, realiter investiatur, facultatem habet. Dominus etiam ad feudum tradendum tunc obligatus erit. 2. F. 26. §. Si facta 1. F. 4. pr. Horn. in *Jurisprud. feudal. cap. 12. §. 18.*

LXXV. Nullo simultaneè investito existente, vel ultimo Dominus exspectuario apparente, successor U. G. in bona feudalia Dominus ejus directus erit. Huic enim jam vivente vasallo in bona illa directum dominium competebat, & utile tantum penes U. G. erat. Quæ divisio domini in feudo inter diversas personas ex ipsa ejus natura est, ita ut concipi feudum sine domino directo & utili nequeat, hique domini tam arcto vinculo sese excipiant, ut uno deficiente, mox alter quoque deficiat, & bona feudalia planè aliam qualitatem & formam accipiant. Quare deficiente utili domino, ejus dominium ad dominum directum redit, & in hoc solidum efficitur, resque ipsa apud eum qualitatem rei allodialis accipit Struv. *Synt. Jur. feud. cap. 15. apb. 3.* Consequens est, quod tunc Dominus de ea re pro suo arbitrio disponere, & vel pleniore jure eam sibi retinere, vel iterum sub qualitate feudali alii concedere possit.

LXXVI. De successione in bona feudalia post mortem U. G. egimus, in quæ Fisco, diverso à Domino feudi, nullus locus est, quia feuda bona vacantia non sunt, in quæ mere hereditarium fiscus succedit L. 4. C. de Bon. vacant L. 1. pr. & L. f. ditarium. ff. de Successor. Edict. Ritterseh. in *Partit. Jur. feudal. lib. 1. c. 16. qv. fin.* Quod verum, tametsi vasallus feudum merè hereditarium reliquerit, quod, instar allodii, pro omnibus omninò heredibus, etiam extraneis, concessum est. Nam nec hoc feudum vacans dici potest, ob dominum directum, quem habet, cui jus, quod ex natura extincti feudi ad ipsum pervenit, per fiscum adimi nequit. Rosenthal. *de Feud. cap. 11, Concl. 12. n. 5.* Quod si tamen cum bonis

*In allodi-
um succe-
dit fiscus.*

*Quando-
que viven-
te adhuc U.
G. de suc-
cessione in
regnum di-
ponitur.*

feudalibus etiam bona allodialia U. G. reliquerit, erit in hæc Fiscus, tanquam ultimus heres, ejus successor, & hoc casu Dominus feudi cum Fisco concurrere potest, illique feuda- lia cedent, huic allodialia. Qvis vero per Fiscum intelligatur, & quibus jura fisci in bona vacantia competant, hoc fusius explicatum vide à Strykio *de Success. ab Intestato Diff. s. c. 1.*

LXXVII. Ad omnes de successione in regna & prin- cipatus evitandas controversias, solet quandoque à vivente adhuc Ultimo gentis & Statibus Regni in tempore delibe- rari & declarari, qvis post mortem U. G. successor ejus esse, & regnum cum suis juribus obtinere debeat. Quod cum fiat consentiente populo, vel illis, qui populum repræsen- tant, nihil est, quod obstaret tali declarationi, aut dici pos- set, eam in præjudicium populi fieri. Ita enim populus non invitus subjicitur alicui, nec quicquam ejus juribus subtra- hitur. Consequitur potius commoda, quod ex voto & con- sensu suo Principem accipiat, nec metuendum habeat, ip- sum vi eum in vasurum & leges daturum esse, quibus sua li- bertate & suis privilegiis privetur. Quod in Svecia obser- vatum, cum Christina Regina thronum regium de relinque- re apud se constituisset, nam consensu Ordinum regni da- re sibi successorem desiderabat Carolum Gustavum, Palati- num Rheni. Factum hoc quoque 1701. in Anglia, &, adhuc vivente Anna Regina, Sophia, vidua Electoris Hannovera- ni, una cum masculis ex ea descendentes, in successionem M. Britanniae post obitum Annæ cooptata. Utroque in re- gno talis declaratio cum gaudio populi excepta, & magna cum solennitate peracta, de qua vide Lunig. *in Theatr. Ce- rem. P. 2. p. 781. seqq.* Sed ne Dissertationis metas exceda- mus, his pedem figimus, plura, quæ fuissent de nobili hac materia proferenda, in aliud tempus rejicimus. DEO vero pro viribus hic concessis immortales nuncupamus gratias.

T A N T U M.

DISSERTATIONIS Hujus
DEFENSORI
NOBILISSIMO & POLITISSIMO
DOMINO
CAROLO ERNESTO
GRODDECK,
GEDANENSI

*Ob Institutum hoc egregium
ex animo gratulatur*

PRÆSES EJUS.

QUod tuum fecisti Thema, & defendere contra Dissentientium argumenta stas in procinctu, è genere eorum est, quæ, ut solide propugnentur, propter amplitudinem materiarum, ex variis Eruditionis fontibus, adminiculis indigent. TU, an illis satis quoque instructus sis, si modestè dubitaveris, non dedignaberis tamen, ut alii hunc scrupulum dubitanti animo tuo eximant. Quis magis vero hoc facere, & fiduciam addere TIBI posset, quam ego, cui singulari industria profectus studiorum tuorum per aliquot annos probavisti. Si respiciam ad meas præteriti temporis scholas, siue in illis proposuerim Historiam, siue Jurisprudentiam, & ex hujus partibus, siue Jus Naturæ & Gentium, siue Ecclesiasticum, Privatum & nunc quoque Jus Feudale, TU in omnibus illis continuus Auditor, & non nudus, sed probatus & exercitatus fuisti. Ab hac autem industria
tua

tua velim credas **TIBI** accessisse illa adminicula, quæ tua prærequirit Dissertationis defensio, & inde **TE**, ut fidenti sis animo, excito. Viris, etsi exercitatissimis, exstruendum aliquod opus semper est laboriosum, at quia media habent, quibus id perficiunt, non deponunt animum, sed finis coronat opus. **DEus** sua gratia his tuis Consiliis adsit, & **Studia** tua, jam apud externos magis excolenda, larga benedictione obsecundet. Reducat **TE** aliquando ab itinere sospitem, **TE**que **PER-MAGNIFICO DN. PARENTI** & Patriæ reddat multis virtutibus exornatum, nec ullum ex **SPLENDIDISSIMA GENTE TUA** unquam permittat esse **Ultimum**. Vale! Dab. è Musæo d. XIII. April. **MDCCXXXIII.**

Carmine, **GRODDECKI**, tibi confirmemus amorem?

Nil eget hac creta sat tibi notus amor.

Carmine vel quendam tibi conciliemus honorem?

Sponte sua veniet Teque fovebit honos.

Carmine sed plausus nostro geminamus, Amice,

Quod cathedram scandis doctaque bella moves.

Plaudo tibi. Ventis pugnam committe secundis

Et decus & famam præmia victor habet.

festinante vena Nobilissimo

Domino RESPONENTI

adplaudebatur.

M. JOHANNES FIDALCKE.

Prof. Publ.

So jemahls meinen Sinn ein heisser Trieb gerühret,
Wo jemahls meine Hand so Lust als Krafft gespühret,
So ist es wehrter Freund! da ich an Dich gedacht,
Daß ein sonst frembder Zug die Geister reg gemacht.

Dein Wiß und Dein Verstand, und Dein bescheidnes Wesen,
Dein arbeitsamer Fleiß; Dein unermüdetes Lesen;
Und was vor Tugenden bey Dir zu finden seyn:
Dieß alles flöset mir die Worte selber ein.

Ich darff der Mühe nicht es erstlich zu beweisen:
Wenn die Cacherer wird Dich recht nach Würden preisen,
Wenn Du vertreten wirst das tief-gelehrte Blat;
Denn dencke, daß auch dieß den Kiel geführt hat.

Indessen glaube mir, daß da ich dieses schreibe,
Mir dieser feltne Zug zum Prophezeien treibe,
Und Dir ein stetes Glück, und grossen Ruhm verspricht,
Und Ruhm, den weder Zeit noch die Verwesung bricht.

Noch eins, geliebter Freund! weil mir das Feuer schwindet,
Daß sich bey mir verirrt, und nur bey Dichtern findet:
So nimm was Du gewürckt, geneigt und willig an,
Und bleibe fernerhin mein treuer Jonathan.

Diese geringe Zeilen setzte dem geehrten Herrn Vertheidiger
dieser gelehrten Schrift glückwünschend hin.

Samuel Ernst Schumann, von Danzig.
Opp.

Freund! Du hast insgeheim, und öffentlich gelehret,
Du habest Deine Zeit mit Nutzen zugebracht,
Die Laster-Bahn gescheut, gethan was Dir gehöret,
Und Dir den rauhen Weg zur Tugend leicht gemacht.
Der Hohen Väter Zahl freut sich ob Deinen Gaben,
Da Dein beredter Mund die Gegner überführt,
Die, da sie gegen Dich nichts einzuwenden haben;
Gar wieder sich zu thun ein frommer Stolz regiert.

Du siehst, und siehest recht auf die geraden Steige,
Die Weisheit lacht und spricht: Dem Vater folgt der Sohn!
Ihr Wort erfüllt die Zeit, und ist ein wahrer Zeuge
Denn dieß bleibt fest gesetzt: Die Tugend krönt der Lohn.

Hiermit wolte dem Herrn Vertheidiger als Selnem
wehrtgeschätzten Freund gehorsamst aufwarten

Reynier von Heemskerck, von Danzig.
Opp.

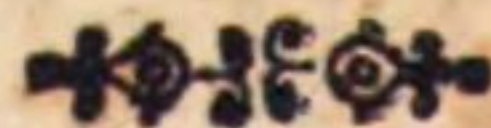
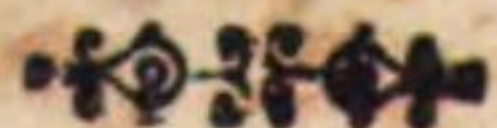
Nobilissimo Domino
CAROLO ERNESTO GRODDECK,

S. D.

CAROLUS GODOFREDUS HOPPE, Ged. Opp.

Si verum nihil tam alte naturam constituisse, quo virtus non possit
eniti; Si verum tolli virtutem sublata difficultate; si verum est,
virtutem ne quidem mortem inquinare posse: nescio sane quan-
tas abs te spes concipere quoque animus debeat. Ipse expertus
es, nihil virtuti invium, nihil inaccessum, quo non strenuo labore
omnem difficultatem superante percurrere queas. Ipse expertus es,
ad stadium virtutis emetiendum summa animi contentione opus esse.
Experieris etiam, vitam, non virtutem mortalem esse. Specimen
præsens quod non obscure progressum tuum instudiis indicat, me om-
ni testimonio supersedere jubet. Si & Dissertationis nervum & ordi-
nem contemplor, siue thema eruditorum consensu munitum penitus
exigo, officii mei foret, dignissima eam cumulare laude. Ah! & hoc
supervacaneum est: nam quod sua gloria abundat, alienam non re-
quirere arbitror. Quid vero te movit, Politissime Propugnator! mi-
litem inexpertum in pugnam vocare? Scio equidem te victurum,
sed sufficit morem gessisse petitis tuis. Poscit præterea amor in te me-
us votum, brevibus sic habe: DEUS adsit conatibus tuis, & iter para-
turo auspiciatissima quæque largiatur. Cæterum scias me impense ga-
visurum, si omnia tibi bene & ex animo successerint. Perge me ama-
re, qui vicissim te colam dum spiritus hos regit artus.

Vale,

Willenberg, Samuel Friedrich

Ius ultimi gentis suae, das Recht des letzten Stammhalters

Gedanum 1733

4 Diss. 129#Beibd.1

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10642165-1

VD18 15202518-001